

ORTAÖĞRETİM
GÜZEL SANATLAR LİSESİ

ÇALGI EĞİTİMİ
VİYOLA 9
DERS KİTABI

YAZARLAR

Güney KURTULUŞ
Kadir ÖZAL
Ozan Nabi AKIN

DEVLET KİTAPLARI
İKİNCİ BASKI

....., 2019

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI	6522
YARDIMCI VE KAYNAK KİTAPLAR DİZİSİ.....	874

Her hakkı saklıdır ve Milli Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metni ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz

EDİTÖR

Devrim ÖZTÜRK

DİL UZMANI

Fatih ALPAYDIN

PROGRAM GELİŞTİRME

UZMANI

Mustafa ÇALIŞKAN

ÖLÇME DEĞERLENDİRME

UZMANI

Ahmet CANSIZ

REHBERLİK ve GELİŞİM UZMANI

Murat UZUNOĞLU

GRAFİK&GÖRSEL TASARIM

UZMANI

Mehmet Fatih ŞELE

ISBN 978-975-11-4377-8

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 24.07.2017 gün ve 11203367 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiş, Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğünün gün ve sayılı yazısı ile ikinci defa adet basılmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

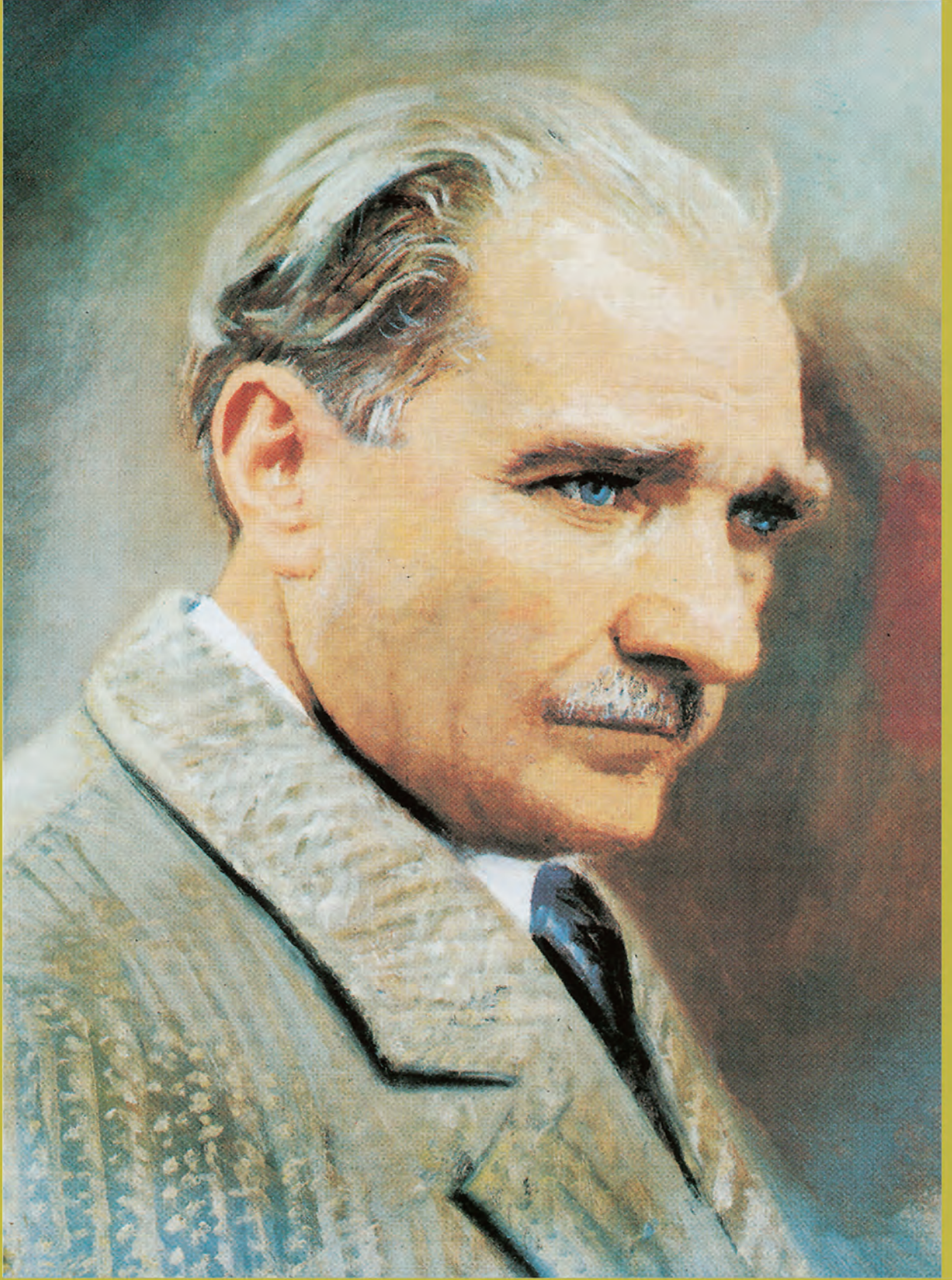
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

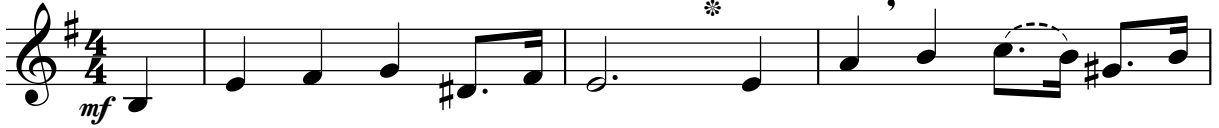

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İSTİKLÂL MARŞI (*)

Söz: Mehmet Âkif ERSOY
Müzik: Osman Zeki ÜNGÖR

Moderato

① Kork ma söz mez bu şa fak lar da yü zen__ al san
② Çat ma kur ban o la yım çeh re ni ey naz lı hi

cak Sön me den yur du mun üs tün de tün ten en son o cak O
lâl Kah ra man ır kı ma bir gül Ne bu şid det bu ce lâl Sa

be nim__ mil le ti min yıl dı zı dır par la ya cak O be
na ol__ maz dö kü len kan la rı mız son ra he lâl Hak kı

nim dir o be nim mil le ti min dir an cak
dır Hak k'a ta pan mil le ti min is tik lâl

(*) İstiklâl Marşı'nın birinci sözlerini söylerken (') virgül, ikinci sözlerini söylerken (*) yıldız işaretlerinin bulunduğu yerlerde nefes alınız.

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE VİYOLANIN TEMELLERİ

11

- 9.1.1. VİYOLANIN TARİHİ SÜRECİ** 12
- a) Viyolanın Tarihi Süreçte Üstlendiği Rol ve Fiziksel Değişimi 12
 - b) Viyolanın Türk Müziğine Girişi ve Türk Müziğinde Tarihi Süreçte Kullanılışı 13
- 9.1.2. VİYOLA VE YAYIN ÖZELLİKLERİ** 14
- 9.1.2.1. Viyolanın Yapısal Özellikleri 14
 - 9.1.2.2. Yayın Yapısal Özellikleri 16
 - Ölçme ve Değerlendirme** 17

2. ÜNİTE VİYOLA ÇALMADA TEMEL UNSURLAR

18

- 9.2.1. VİYOLA ÇALMADA TEMEL DAVRANIŞLAR/HAZIRBULUNUŞLUK** 19
- 9.2.1.1. Viyola ve Yayın Doğru Teknikle Tutuluşu 19
- 9.2.2. VİYOLADA SES ÜRETİMİ** 25
- 9.2.2.1. Yayın Teller Üzerindeki Konumu ve Durumu 25
- 9.2.3. VİYOLADA YAY ŞEKİLLERİ** 31
- 9.2.3.1. Yayın Farklı Bölümleri 31
 - 9.2.3.2. Yayın Bütünü 31
 - 9.2.3.3. Yayın Farklı Bölümleri ve Örnek Çalışmalar 31
 - Ölçme ve Değerlendirme** 35

3. ÜNİTE POZİSYON VE ÖRNEK UYGULAMALAR

37

- 9.3.1. VİYOLADA I. POZİSYON** 38
- 9.3.1.1. Viyolada 1. Pozisyon 38
 - 9.3.1.2. Birinci Pozisyonda, Tüm Tellerde Parmakları Doğru Seslere Basma Çalışmaları 39
- 9.3.2. DO MAJÖR DİZİSİ** 62
- 9.3.3. ÇARGÂH MAKAMI** 70
- Ölçme ve Değerlendirme** 74

4. Ünite YAY TEKNİKLERİ I 76

- 9.4.1. DETAŞE (AYRI) ÇALMA TEKNİĞİ 77
 9.4.2. LEGATO (BAĞLI) ÇALMA TEKNİĞİ 83
 Ölçme ve Değerlendirme 90

5. Ünite DİZİ-MAKAMLAR VE İLGİLİ DAĞARCIK I 92

- 9.5.1. SOL MAJÖR DİZİSİ 93
 9.5.2. BUSELİK MAKAMI 100
 9.5.3. Mİ MİNÖR DİZİSİ 104
 9.5.4. LA MİNÖR DİZİSİ 116
 9.5.5. KÜRDİ MAKAMI 119
 9.5.5.1. Kürdi Makamının Özellikleri 119
 9.5.5.2. Kürdi Makamında Eserler 121
 9.5.6. FA MAJÖR DİZİ 124
 9.5.6.1. Fa Majör Dizisinin Özellikleri 124
 9.5.6.2. Fa Majör Dizisinde Örnek Alıştırmalar 124
 9.5.6.3. Fa Majör Tonunda Eserler 127
 9.5.7. RE MİNÖR DİZİ 130
 9.5.7.1. Re minör dizi özellikleri 130
 9.5.7.2. Re minör Dizisinde Örnek Çalışmalar 130
 9.5.7.3. Re Minör Tonunda Eserler 132
 Ölçme ve Değerlendirme 135

- YAZ ÇALIŞMASI 137
 CEVAP ANAHTARI 150
 SÖZLÜK 151
 KAYNAKÇA 153
 GÖRSEL KAYNAKÇA 154
 İŞARET VE KISALTMALAR 155

Ünite 1

VİYOLANIN TEMELLERİ

KONU BAŞLIKLARI

- Viyolanın Tarihî Süreci
- Viyola ve Yayın Özellikleri

Konu
1VIYOLANIN
TARİHİ SÜRECİ

Hazırlık Çalışmaları

Yaylı çalgıların isimleri, çalınış şekilleri ve diğer özellikleri hakkında bilgilerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Görsel 1. Paduva Arena Şapeli freskinden detay, Giotto

9.1.1.1.

a) Viyolanın Tarihi Süreçte Üstlendiği Rol ve Fiziksel Değişimi

Asya'da ortaya çıktığı bilinen yaylı çalgılar, ticaret yolları vasıtasıyla dünyanın diğer bölgelerine yayılmıştır. 12 ve 13. yüzyıllarda gezgin çalgıcılar tarafından çalınan yaylı "vielle"ler (vieller), omuza dayanarak çalınan ilk yaylı çalgılardır ve viyollerin atasıdır (Görsel 1). Avrupa'da yaygınlaşarak sıklıkla kullanılmaya başlanan vielleler, Avrupa'daki çalgı yapım ustalarının geleneksel Avrupa işçiliği tekniklerini bu çalgılar üzerinde kullanması ile zaman içinde birçok değişikliğe uğramıştır (Görsel 2). Devam eden süreçte (1530-1550) Kuzey İtalya'da, keman ailesindeki diğer çalgıların ortaya çıkması, viyolanın gelişimine hız kazandırmıştır. 17. yüzyılda barok operanın artan popülaritesi, müziğin büyük salonlarda yapılma isteğini doğurmuş, bu da orkestraların yapılarında birtakım değişimlere neden olmuştur. Bu değişim sürecinde, alto viyolanın orkestradaki yeri netleşmeye başlamıştır. François Tourte'nin (Fransuva Turre 1747-1835) 19. yüzyıl başlarında yayı güçlendirmesi ve viyola dâhil keman ailesindeki çalgıların yapımında bir dizi değişiklik yapması ile teknik olarak bu çalgılar daha da gelişmiştir.

19. yüzyılın sonuna kadar viyola, kemanla aynı statüyü kazanamamıştır. Bunun en önemli nedeni, çalgının boyutları ile çalma rahatlığı arasındaki denge sorunudur. Bu sorun 20. yüzyıl başlarında çok farklı çeşitlilikte viyolanın ortaya çıkmasına neden olmuştur. 1930'larda İngiliz Lionel Tertis (Laynıl Tertis) büyüklüğü ile çalma kolaylığını başarıyla dengeleyen 43 santimetrelük gövde uzunluğuna sahip bir model geliştirmiştir. Bu çalgı, derin ve sıcak sesi ile büyüleyici olarak nitelendirilmiş ve günümüzde de en yaygın kullanılan viyola çeşidi olmuştur.

Viyolanın tarihsel gelişim sürecinde özel viyola formları da ortaya çıkmıştır. Özel formlardaki viyolaların tarihsel gelişimine göre aldığı isimler şöyledir:

- Viola da Gamba

Crowt
(7. yüzyıl)

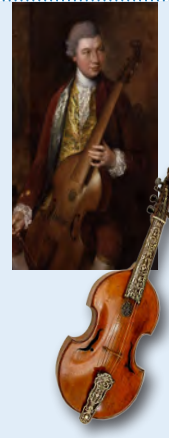
Rebab
(9. yüzyıl)

Fidel
(11. yüzyıl)

Rebek
(12. yüzyıl)

Viol
(15. yüzyıl)

- Lyra Viola
- Viola Bastarda
- Viola di Bordone
- Pardessus de Viola
- Viola Pomposa
- Viola Alta
- Violetta
- Viola d'Amore

Tüm telli çalgıların isimleri “viola”, “viol” terimlerinden türemiştir. 16 ve 17. yüzyıllarda bu terim “viola da braccio” ve “viola da gamba” isimleriyle iki ayrı telli çalgı ailesini tanımlamaktadır. “Da braccio” İtalyanca “kolda çalınan” anlamına gelir ve yatay çalma pozisyonunu işaret eder. “Da gamba” terimi ise “bacakta çalınan” demektir ve dikey çalma pozisyonuna işaret eder.

Viola da braccio (kol viyolası) grubundaki çalgılar, tenor-bas viol dışında, keman gibi tutularak çalınır. Keman, viyola ve viyolonsel bu gruptaki çalgılardan türemiştir. Viyola da braccionun, Deskant viyol, Alto- Tenor viyoller ve Bas viyol şeklinde farklı tipleri vardır. Bugün kullanılan viyolanın atası sayılan Alto ve Tenor viyoller, aynı viyola gibi C (do)-G (sol)-D (re)-A (la) şeklinde akort edilmiştir.

Viola da gamba (bacak viyolası) grubundaki çalgılar ise viyolonsel gibi dizler arasında tutularak çalınır fakat pikleri yoktur. Bu grubun Deskant gamba, Alto-Tenor gambalar ve Bas gamba tipleri vardır.

b) Viyolanın Türk Müziğine Girişi ve Türk Müziğinde Tarihî Süreçte Kullanılışı

Batı çalgılarının Türk müziğinde kullanılmaya başlanması ve birtakım özelliklerinin yerel çalgılara kazandırılması ile Batı müziğinin alaturka müzik üzerinde etkisi somut bir şekilde görülmeye başlar.

17. yüzyıldan itibaren birçok Avrupa çalgıcısı, Osmanlı kentlerinde çalgılarını ve sanatlarını tanıtmışlardır. Ancak Türk müziğinin Batı çalgıları ile gerçek anlamdaki buluşması 18. yüzyıl ortalarında saray sazendesi Rum Corci'nin sinekemanı İstanbul'a getirmesiyle gerçekleşir. Sinekeman, Batı'daki Viola d'amour'un karşılığı olan ve alaturka müzik icralarında göğse dayanarak çalınan bir keman türüdür.

Sultan II. Mahmut Dönemi'nde, Yeniçeri Ocağı kaldırıldıktan sonra yeni orduyla birlikte bir boru takımı kurulmuştur. Bu boru takımı birkaç yıl sonra bandoya dönüştürülmüş ve sonraki süreçte bandoya yaylı-orkestra çalgıları eklenmiştir. Aynı dönemde bandonun başına getirilen İtalyan Giuseppe Donizetti (Cuseppe Donizetti) 1828'de, padişah'tan aldığı yetkiyle İstanbul'da Müzikayihümayunu kurmuştur (Görsel 3). Türk müziğinde Batılılaşmanın en önemli göstergesi Müzikayihümayunun açılmasıdır. Bu çatı altında 1828 yılından itibaren 28 yıl süreyle Giuseppe Donizetti'nin öncülüğünde gerçekleştirilen müzikte Batılılaşma hareketleriyle viyolanın Türk müzik hayatına profesyonel olarak başladığı söylenebilir (Görsel 4).

Cumhuriyet Dönemi'nde yetenekli gençlerin eğitim almak için yurt dışına gönderilmesinin yanında farklı ülkelerden seçilen yabancı uzmanların yurda getirilmesi, açılan yeni kurum ve kuruluşların yapılandırılması ile devam eden bu süreçte ülkemizdeki viyola eğitiminin olgunlaşması sağlanmış; yeni kuşak besteci, solistler ve eğitimciler yetiştirilmiştir.

Görsel 3. Giuseppe Donizetti Paşa

Görsel 4. Sinekeman çalan levantenlerin temsilî resmi

Etkinlik

Sinekeman ses kayıtlarını dinleyiniz ve günümüz viyolasıyla benzerliklerini arkadaşlarınızla paylaşınız.

Konu
2VIYOLA VE YAYIN
ÖZELLİKLERİ

Hazırlık Çalışmaları

Yaylı çalgılar kavramının size düşündürdükleri nelerdir? Öğretmeninizle paylaşınız.
Viyolanın yaylı çalgılar içindeki yerini fikir alışverişi yaparak sınıfta paylaşınız.

9.1.2.1. Viyolanın Yapısal Özellikleri

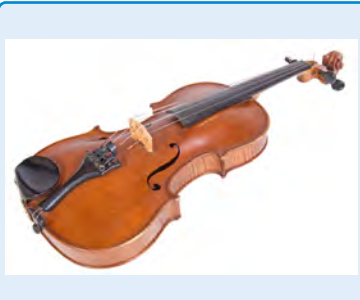
Kemana benzeyen ancak kemandan daha büyük olan viyola yaylı çalgılar ailesinin ikinci üyesidir. Gövde uzunluğu değişkenlik gösterir ve 39-45 cm civarındadır.

Viyolaların yapımında, diğer yaylı çalgılarda olduğu gibi farklı ağaçlar kullanılır. Ön kapak ladin; arka kapak, salyangoz ve yanlıklar kelebek (akçaağaç); tuşe, tel takacağı (kuyruk), burgular (kulaklar) ve giriş düğmesi abanoz ağacından yapılır. Abanoz ağacının yerine tik ağacının da kullanıldığı görülmektedir.

Viyolanın *f* delikleri, göğüs üzerindeki ses eşiğinin iki yanında bulunur ve içteki tınıyı dışarı verir. Teller, salyangoz ile sap arasındaki burgulukta bulunan çevrilebilir burgulara (kulaklara) bağlanır. Burguluk ile parmakların ses üretmek için dokunduğu tuşe arasındaki yükseltiye eşik ya da üst eşik (sap eşiği) denir. Genellikle abanozdan yapılan siyah renkli tuşe, aletin sap kısmının üzerine yerleştirilmiştir.

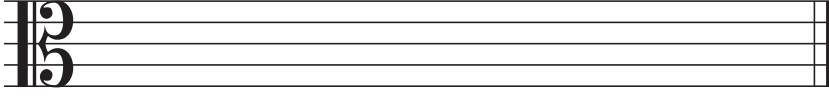
Teller tuş üzerine gerilmiştir ve bu tellerin üzerine basılarak sesler çıkarılır. Tuşun alt kısmı, hiçbir yere değmeden aletin gövdesine doğru uzanır ve köprünün üzerinden devam eder. Köprünün görevi tellerden aldığı titreşimi gövdeye iletmektir. Teller son olarak kuyruk düğmesine bağlanır. Bu düğme tel takacağının gövdeye tutturulmasını sağlar. Tel takacağı üzerine takılan fiksler aracılığıyla tellerin ince akortları yapılır. Viyolanın omuz ve baş arasında rahat tutulmasını sağlayan bölüm ise çeneliktir.

Viyolanın ses rengi kemana göre daha koyu, buğulu ve gizemlidir. Tiz seslerde dramatik bir etkisi vardır. Orta teller (re-la) genelde eşlik için kullanılır. Do telinin ses yapısı koyu ve kuvvetlidir.

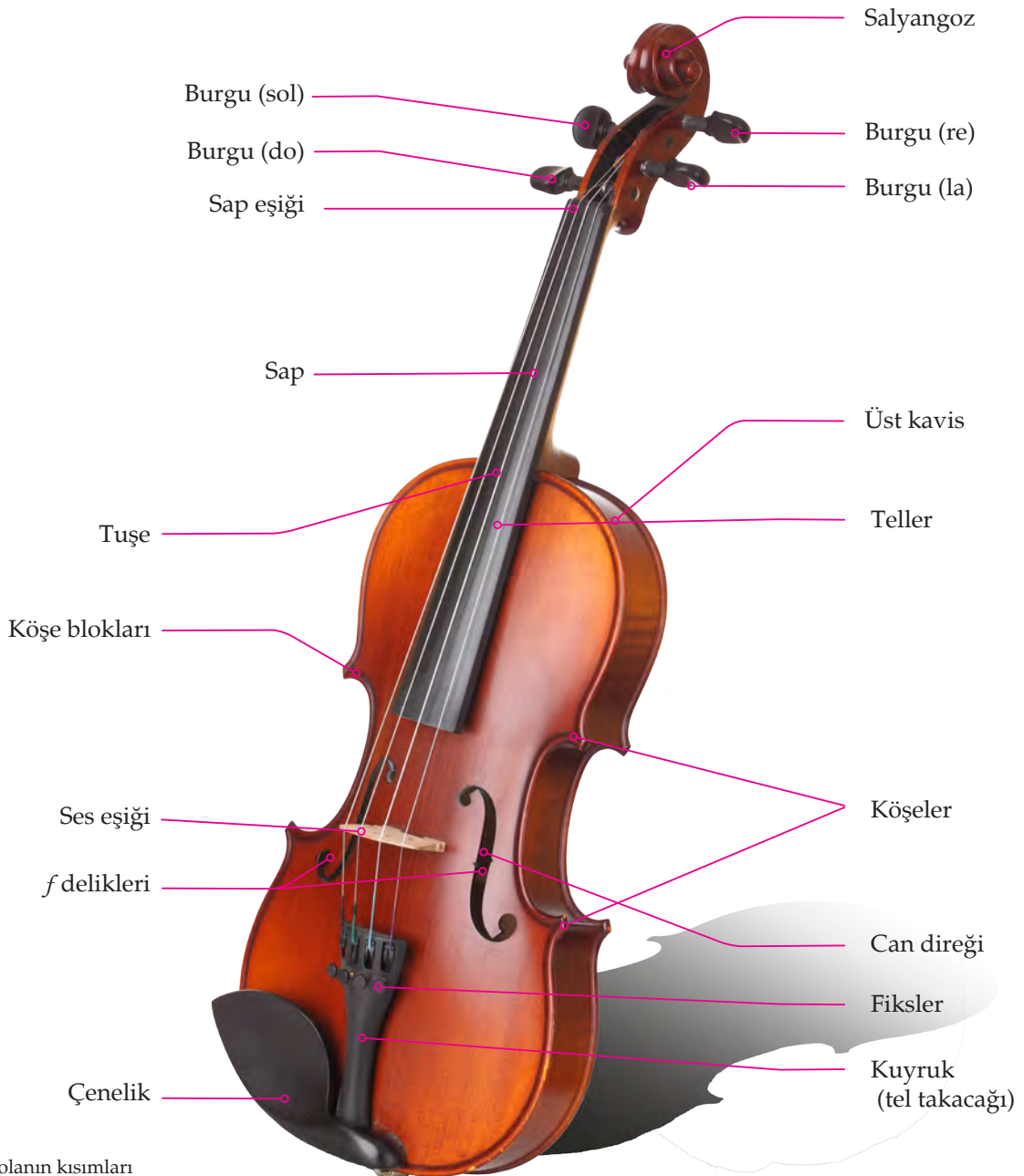
Virolada Anahtar ve Akort Sistemi

Virola, dizeğın üçüncü çizgisi üzerine yazılan do anahtarını kullanır. **Akort sistemi** ise kalından ince sese doğru do-sol-re-la sesleridir. Akort yapmaya la sesinden başlanır.

Açıklama

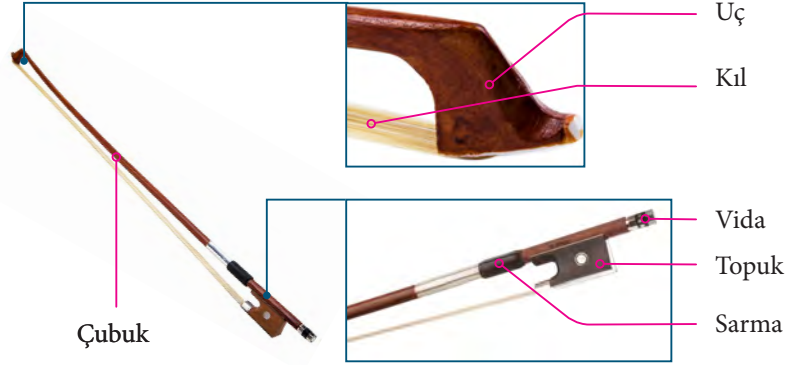
3. Çizgi do anahtarı en yaygın kullanılanıdır fakat 1, 2, 3, ve 4. çizgilerde kullanılan 4 adet do anahtarı vardır. Ayrıca 5. çizgide de kullanılan do anahtarı vardır.

Görsel 5. Virolanın kısımları

9.1.2.2. Yayın Yapısal Özellikleri

Yay yapısal olarak iki parçadan oluşur. Birinci bölüm fernanbuk ağacından yapılan gövdedir. Fernanbuk ağacı pahalı bir malzeme olduğundan bunun yerine gül ağacı da kullanılmaktadır. İkinci bölüm ise atkuyruğundan yapılan kıllardan oluşur. Yay, topuk denilen ve bir vida ile kılların geriliminin değiştirildiği alt ucundan tutulur. Yayın ucu, tahta gövdenin üst tarafıdır.

Görsel 6. Yayın yapısı

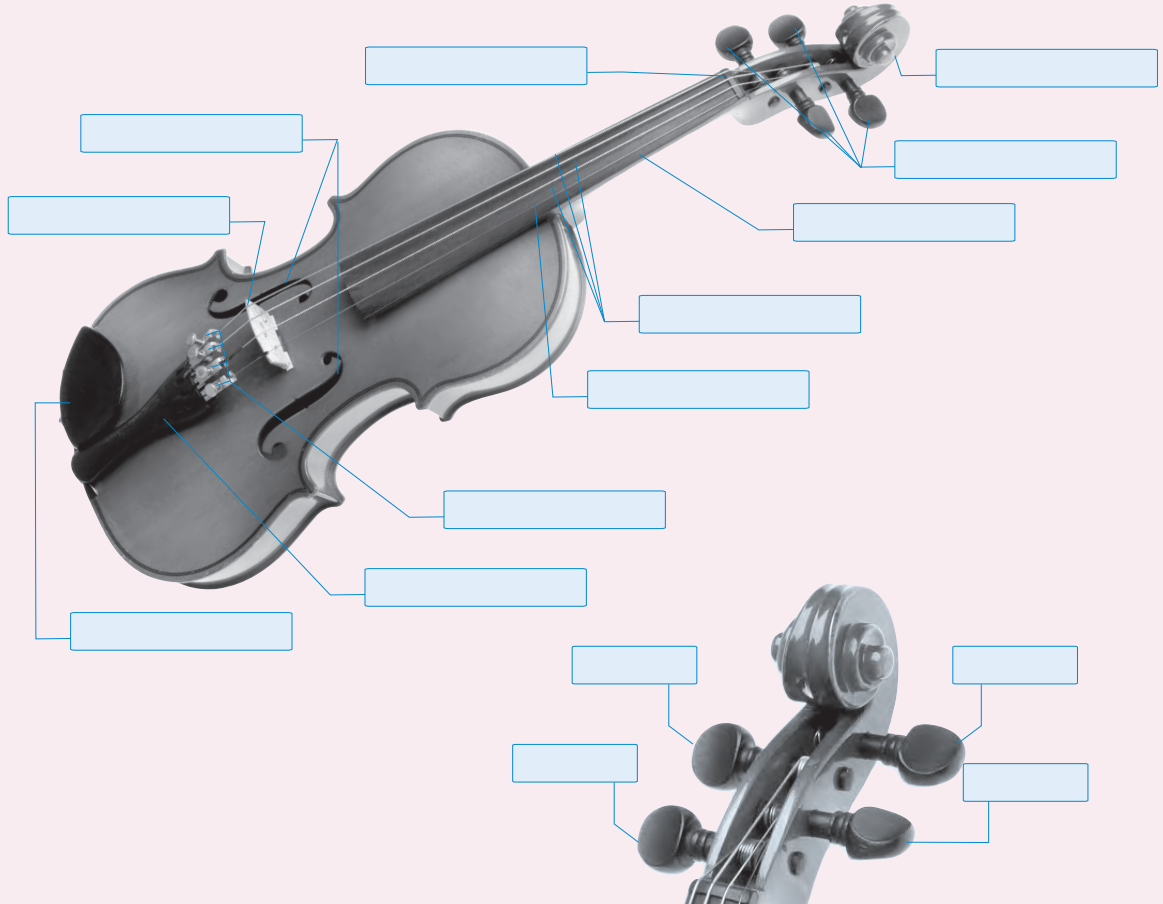
Etkinlik

1. Aşağıdaki terimleri viyola şekli üzerinde belirtilen boşluklara yazınız.

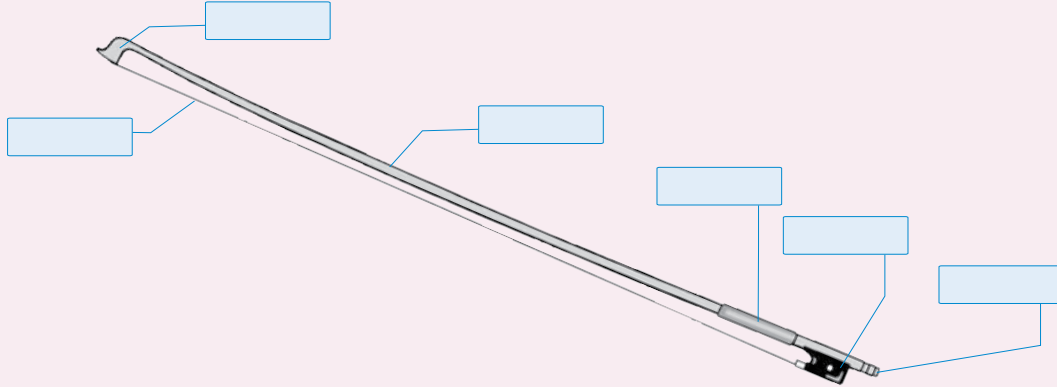
Salyangoz, Burgular, Sap Eşiği, Sap, Teller, Tuşe, Ses Eşiği, f delikleri, Fiksler, Tel takacağı (kuyruk), Çenelik

2. Aşağıdaki görselde viyola burgularının yanındaki boşluklara hangi tellerin takılacağını gösteriniz.

Aşağıdaki terimleri yay üzerinde gösterilen boşluklara yerleştiriniz.
Topuk, Çubuk, Uç, Kıl, Sarma, Vida

Ölçme ve Değerlendirme

Aşağıdaki verilen ifadelerden doğru veya yanlış oluşlarına göre “√” ile işaretleyiniz.

1. 12 ve 13. yüzyıllarda gezgin çalgıcılar tarafından çalınan yaylı vielleler, omuza dayanarak çalınan ilk yaylı çalgılardır ve viyollerin atasıdır.

D ☐ Y ☐

2. Viola da gamba grubundaki çalgılar, tenor-bas viol dışında, keman gibi tutularak çalınır.

D ☐ Y ☐

3. Bugün kullanılan viyolanın atası sayılan alto ve tenor viyoller aynı viyola gibi C (do)-G (sol)-D (re)-A(la) şeklinde akort edilir.

D ☐ Y ☐

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun olan kelimeyi yazınız.

Sinekeman, Viyola da Gamba, II. Mahmut, III. Selim

4. Batı'daki, Viola d'amour'un karşılığı olan ve alaturka müzik icralarında göğse dayanarak çalınan keman türüne..... denir.
5. Giuseppe Donizetti'nin öncülüğünde gerçekleştirilen müzikte Batılılaşma hareketleriyle viyolanın Türk müzik hayatına profesyonel olarak başladığı dönem zamanında olmuştur.

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

6. Viyola çalgısının akort sistemi aşağıdakilerden hangisidir?
A) mi-la-re-sol B) sol-si-re-fa C) la-re-sol-do
D) la-re-si-do E) do-mi-sol-si
7. Aşağıdakilerden hangisi yayın bölümlerinden biri değildir?
A) kıl B) topuk C) sarma
D) çubuk E) burgu

Ünite 2

VİYOLA ÇALMADA TEMEL UNSURLAR

KONU BAŞLIKLARI

- Viyola Çalmada Temel Davranışlar / Hazırbulunuşluk
- Viyolada Ses Üretimi
- Viyolada Yay Şekilleri

VİYOLA ÇALMADA TEMEL DAVRANIŞLAR / HAZIRBULUNUŞLUK

9.2.1.1. Viyola ve Yayın Doğru Teknikle Tutuluşu

Öneri

Çalgınızı öğrenmenin en iyi yolu, tek seferde tek bir beceriyi öğrenip uygulamaya çalışmaktır. Her bir adımı, rahatça sergileyebileceğiniz duruma gelene kadar defalarca tekrar ediniz.

Viyolada Temel Duruş ve Tutuş

Viyola ayakta ya da sandalyeye oturarak çalınır. Çalışmalara ayakta durarak başlanır. Tutuş ve duruş becerileri kazanıldıktan sonra oturarak çalışmalara geçiş önerilir. Viyolanın boynun ortasına yerleştirilmesinde ve rahat tutulmasında kolaylık sağlayan omuzluk (yastık), viyolanın sırt denilen arka alt tahtasına takılır (Görsel 6). Viyola, kemana göre biraz daha önde tutularak çalınır.

Omuzluk (yastık)

Görsel 6. Viyola yastığının takılması ve kullanımı

Ayaklar omuz genişliğinde açılarak ayakta durulur. Vücut ağırlığı iki ayak üzerine dengeli bir biçimde binecek şekilde pozisyon ayarlanır (Görsel 7).

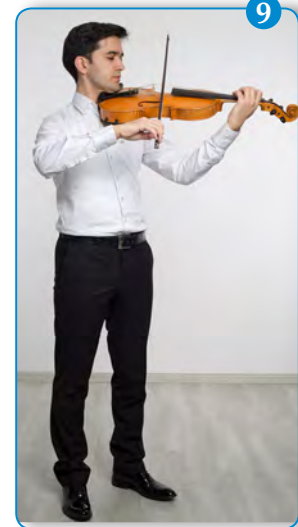
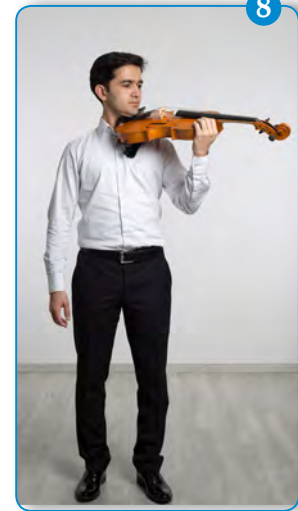
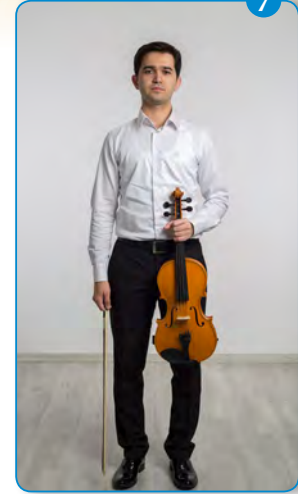
Çalgı, göz seviyesinde yere paralel olacak şekilde kaldırılır. Sol el, sapın gövdeyle birleştiği noktadan tutulur (Görsel 8).

Çalgı omza konulur. Kiriş düğmesi boynun ortasına yakın bir pozisyona getirilir. Baş hafifçe sola çevrilir ve çene, çeneliğe yerleştirilir. Salyangozun zemini işaret etmediğinden emin olunur (Görsel 9).

Etkinlik

Ayna karşısına geçerek viyola çalmada doğru teknikte duruş ve tutuşu çalışınız.

Görsel 7,8,9. Viyola çalmada duruş ve tutuş hareketleri

Viyolada Oturarak Çalma Pozisyonu

Görsel 10. Viyola çalmada duruş ve tutuş hareketleri

- 1 Sandalyenin ucuna doğru oturulur.
- 2 Sağ ayak hafif geriye doğru çekilir ve her iki ayak da yere sağlam basar.
- 3 Bacaklar ve ayaklar bir buçuk ayak boyu kadar açılır.
- 4 Yüz; notalığa karşı, gövde ve ayaklar ise sağa doğru çapraz konumda olur.

Etkinlik

Yukarıdaki fotoğrafı inceleyerek sandalyede oturma pozisyonunu ayna karşısında uygulayınız.

Yayda Tutuş

Öneri

Yay tutuşuna başlamadan önce kalemle yapılacak çalışmalar tutuş çalışmaları için rahatlık sağlayacaktır. Bu nedenle kalem tutuştaki adımları fotoğrafları inceleyerek takip ediniz.

1. ADIM

Sol elinizle göz hizasında bir kurşun kalem tutunuz. Sağ el parmaklarınızı şekildeki gibi kalemin üzerinde asılı duruma getiriniz.

2. ADIM

Sağ el dördüncü parmağınızı şekildeki gibi kalemin üzerine kaldırarak yerleştiriniz.

3. ADIM

Sağ el başparmağınızın ucunu, ikinci parmağın tam karşısına gelecek şekilde kaleme dokundurunuz.

4. ADIM

Sağ elinizi, birinci parmağınızın kalemin üzerinde, birinci ve ikinci eklem-lerin arasına yerleşeceği biçimde eğiniz. Sol elinizi kalemden çekiniz. El alıştırmanızı kalemle şekillendirme uygulamasını rahatça ve kolayca yapar hale gelene kadar tekrar ediniz. Uygulamalar sırasında parmaklarınızın rahat olmasına dikkat ediniz.

HAYDİ YAY TUTALIM

Sağ Elin Yaydaki Konumu ve Durumu

1. ADIM

Yay tutuş, sağ elin doğal durumu korunarak gerçekleştirilir.

Sağ elin doğal duruşu

2. ADIM

Sağ el baş parmağın ucu, orta parmağın karşısına gelecek şekilde elin konumu yay tutuşuna hazırlanır.

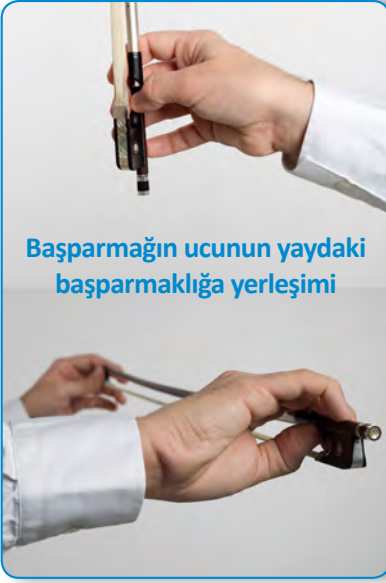
Yay tutuşuna hazırlanış

3. ADIM

Sağ el baş parmağın ucu, bir daire oluşturarak orta parmağın karşısına geldiğinde sağ el yayı topuk bölümünden kavrayacak şekilde tutar. Serçe parmak ise yay tutuşta işlevsel olarak denge unsuru olduğundan yay topuğunun çubuk üzerindeki uzantısının bittiği yere, ucuyla temas edecek şekilde konumlanır.

Önden görünüş

**Başparmağın ucunun yaydaki
başparmaklığa yerleşimi****4. ADIM**

Dört parmak da yay çubuğunun üzerinde, parmakların doğal durumu korunarak konumlandırılır.

Önden görünüş**Öneri**

Bileğin, elin ve parmakların tamamıyla serbest olmasına, doğal yumuşaklığın korunmasına özen gösterilir. Bu yerleştirmeyeyle parmaklar, yay üzerinde dengeli bir tutuş sağlar. Parmakları birbirinden ayırık yerleştirme eli sertleştirir, birbirine yakın yerleştirme yay kontrolünü azaltabilir.

Arkadan görünüş**Üstten görünüş****5. ADIM**

Tüm parmakların doğru ve rahat bir pozisyonda olduğu denetlenerek yay tutuşu gerçekleştirilir.

Parmaklarımızın yay üzerinde kurallara uygun konumlandırılması yayın rahat, yumuşak ve doğru tutulmasını sağlayacaktır.

Etkinlik

Yayın doğru teknikle tutuşunu yay hâkimiyeti kazanana kadar çalışınız.

Sol Elin Viyola Sapında ve Tuşe Üzerindeki Konumu ve Durumu

Öneri

Dünyaca ünlü viyola sanatçılarının konser kayıtlarını izleyerek viyola tutuşta sol elin konumunu gözlemleyiniz ve gözlemlerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

Sol el viyolayı tutuşa hazırlar ve baş, çene, boyun, köprücük kemiği gibi tutma görevini üstlenen vücut bölümlerine destek sağlar.

1. ADIM Sol elinizi viyola sap eşliğinin hemen önüne yerleştiriniz.

2. ADIM Viyolanın sapını başparmak ile işaret parmağı arasına yerleştiriniz fakat sapla iki parmak arasında boşluk bırakılmasına özen gösteriniz.

3. ADIM Başparmağınızın uç eklem bölgesiyle işaret parmağınızın dip eklem bölgesini iki yandan sapa değdiriniz.

4. ADIM Avuç içini sapa çeviriniz. Parmak uçlarınızı tuşe üzerindeki tellere basma pozisyonuna getiriniz.

5. ADIM Sol bilek ve ön kolunuzun düz olmasına özen gösteriniz.

Sol el ve sol kolun önden görünüşü

Sol el ve sol kolun arkadan görünüşü

Etkinlik

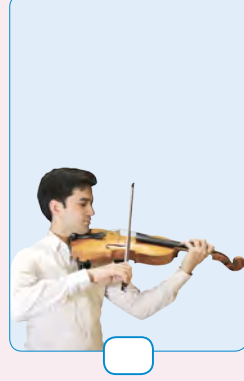
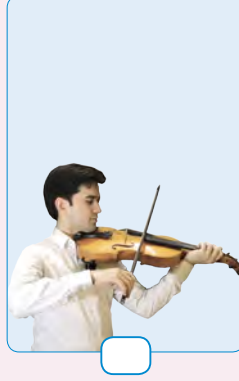
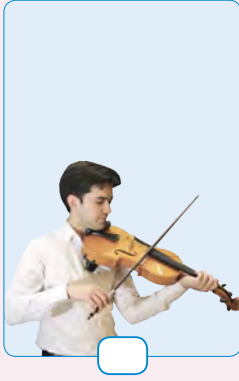

Yukarıda verilen bilgiler doğrultusunda sol elimizi sap ve tuşe üzerine yerleştirelim. Çok fazla tekrar etmemiz gereken bu çalışmayı, ayna karşısında yapalım.

Aşağıdaki resimlerden hangilerinde viyolanın doğru tutuş ve duruş şekli gösterilmektedir? İşaretleyiniz.

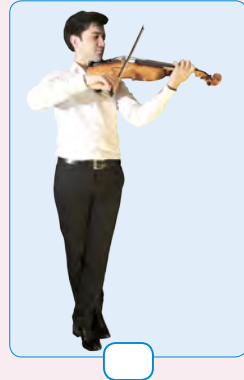
1.

2.

3.

4.

Öğretmeninizin ya da üst sınıflardaki arkadaşlarınızın viyola çalmaya başlamadan önceki hazırlıklarını gözlemleyerek edindiğiniz bilgileri sınıf ortamında paylaşınız.

9.2.2.1. Yayın Teller Üzerindeki Konumu ve Durumu

Öneri

Viyolada ses üretmeye başlamadan önce, yayın teller üzerindeki konumunu, görseli inceleyerek adım adım uygulayınız.

1. ADIM- Yayın tellere değme noktasını tuşenin alt ucu ile köprü arasında, tam ortada konumlandırınız.

2. ADIM- Yay tellerin üzerine koyduğunuzda tellerle tam 90 derecelik açı yapmasını sağlayınız.

3. ADIM- Yay ses eşiğine paralel konuma getiriniz (Görsel 11).

Viyola çalmanın temel unsurlarından biri yayı tele sürterek viyoladan ses üretmektir. Viyolada ses üretmeye başlamadan önce gerekli hazırlıklar yapılmalıdır. Sağ el kurallara uygun şekilde yay üzerinde yerini almalı, sol el sap ve tuşe üzerine uygun durumda yerleştirilmelidir. Çalınacak tel üzerine yerleştirilen yayı tutan sağ el ile sapı tutmaya destek veren sol el, yumuşak ve esnek bir biçimde birbirleriyle uyumlu olmalıdır.

Viyoladan ses üretmeye “re” telinden başlanır. Yayın kendi ağırlığı ve işaret parmağının hafifçe uygulayacağı basınçla yay çekerek (□) ve iterek (V) tele sürtülür. Bu çalışma sürdürülürken belirtilen kuralların tümü denetlenir. Yayın teller üzerinde eşit baskı uygulayarak ses eşiğine paralel, düzgün, pürüzsüz ve vurgusuz bir şekilde çekilmesi ve itilmesi sağlanana kadar çalışma tekrar edilir. Bu çalışmalar yapılırken duruşa, tutuş kurallarının uygulanmasına da dikkat edilir.

Görsel 11. Viyolada yayın konumu

Viyolada Ses Üretirken

1. ADIM

Yayın orta bölümü tele temas ettiğinde, yay eşiğe paralel konumda olmalıdır. Bu noktada kol ve viyola arasında kare oluşmalıdır. Bilek düz konumdadır. Daha sonra paralellik korunarak yay çekilir.

2. ADIM

Çekme eylemi sürdürülerek yay uca kadar getirilir. Bu noktada kol düz konumda, bilek ise çöküntülüdür. Bu noktada yay hafif olduğundan yay üzerindeki basınç kontrollü bir şekilde artırılır. Bu işlemde bileğin çöküklüğü ve işaret parmağı etkin rol oynar.

3. ADIM

Bu aşamada yay paralelliği korunarak itilir. Yay topuk bölgesine geldiğinde kol ve viyola arasında bir üçgen oluşmalı ve bilek çeneye doğru hafif çıkıntılı olmalıdır. Bu noktada yay çok ağır olduğundan yay ağırlığının tele yapacağı basınca dikkat edilmelidir.

Etkinlik

Yay çekişte kolun ve bileğin durumlarını fotoğrafları inceleyerek ayna karşısında uygulayınız.

Etkinlik

Aşağıdaki resimlerde yayın farklı bölümlerinde sağ kolun durumları verilmiştir. Resimleri inceleyerek kolun hangi yay konumunda olduğunu yandaki boşluklara yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

Re Teli Üzerinde Ses Üretme Çalışmaları

Aşağıdaki çalışmaları önce ritimsiz daha sonra nota değerlerine uygun olarak çekerek ve iterek çalınız.

Açıklama

Aşağıdaki alıştırmalarda kullanılan "By" bütün yay demektir. Aşağıdaki alıştırma bütün yay birbirine bağlanmış olan iki nota süresince kullanılacaktır.

1-

2-

3-

4-

"Re" telinde yapılan çalışmalar düzgün, pürüzsüz, vurgusuz, temiz tınılar elde edilene kadar tekrar edilir. Aynı çalışmalar diğer teller (sol-la-do) üzerinde de uygulanabilir fakat diğer tellerde çalışılırken sağ üst kol konumlarında değişimler olacaktır. Bu nedenle önce "Farklı Tellerde Yay Çekerken Sağ Kolun Durumu" başlıklı konu üzerinde, daha sonra sol-la ve do tellerinde çalışma yapılmalıdır.

Farklı Tellerde Yay Çekerken Sağ Kolun Durumu

Kolunuz, farklı teller üzerinde yay çekerken hareket eder. Şu kuralları hatırlayınız:

- Alt telleri çalarken kolunuzu alçaltın.
- Üst telleri çalarken kolunuzu yükseltin.

Aşağıdaki fotoğrafları inceleyiniz ve dirseğimizin tel geçişlerindeki açılarını ayna karşısında uygulayınız.

En alt telde (la teli)

Sağ üst kolun vücudumuzla olan açısı oldukça dardır.

2. telde (re teli) çalarken

Sağ üst kolun açısı biraz daha büyümüş ve yaklaşık 45 derecelik bir konuma gelmiştir.

3. telde (sol teli)

Sağ üst kolun vücutla yaptığı açı 90 derece civarındadır.

4. telde (do teli)

Sağ üst kolun açısı 90 derecenin biraz üzerine çıkmıştır.

Eşit baskılı hareketlerle farklı tellerde geçiş yaparak yay çekme çalışması yapınız.

Sol telinde verilmiş olan aşağıdaki çalışmaları nitelikli ses üretene kadar tekrar ediniz.

1- By

2- By

3- By

4- By

La telinde verilmiş olan aşağıdaki çalışmaları nitelikli ses üretene kadar tekrar ediniz.

1- By

2- By

3- By

4- By

Etkinlik 4

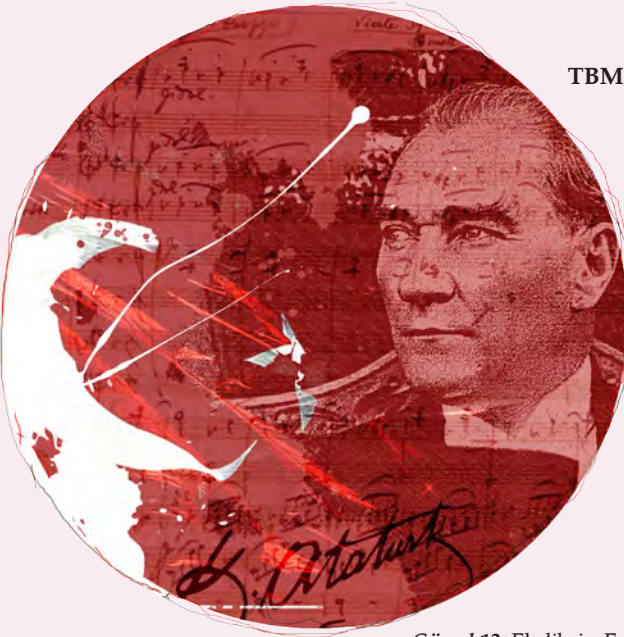
Do telinde verilmiş olan aşağıdaki çalışmaları nitelikli ses üretene kadar tekrar ediniz.

Four staves of musical notation for violin, labeled 1-4. Each staff starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The first three staves are in 4/4 time, and the fourth is in 3/4 time. Each staff begins with a 'By' (B) note on the first line. The notation includes various musical symbols such as beams, slurs, and dynamic markings (V).

Etkinlik

Atatürk'ün, güzel sanatların milletin insani ve medeni hayatı ve çalışkanlık veriminin artması sözünde anlatılmak istenen nedir? Sınıf ortamında arkadaşlarınızla fikir alışverişinde bulununuz.

TBMM Beşinci Dönem 2. Toplanma Yılı Açış Konuşmasından (Müzik üzerine- 1 Kasım 1936)

"Güzel Sanatlara da ilginizi artırmak isterim. Ankara'da bir Konservatuvar ve Tiyatro Akademisi kurulmakta olduğunu söylemek benim için bir mutluluktur. Güzel sanatların her dalı için TBMM'nin göstereceği ilgi ve emek, milletin insani ve medeni hayatı ve çalışkanlık veriminin artması için çok etkilidir."

(Atatürk ve Müzik syf 181-182)

Görsel 12. Ekslibris, Emre Şengün

VİYOLADA
YAY ŞEKİLLERİ

Yayın farklı bölümleri konusunu okuyunuz. Kendi yayınız üzerinde yayın-bölümlerini tesbit ederek öğretmeninizle paylaşınız.

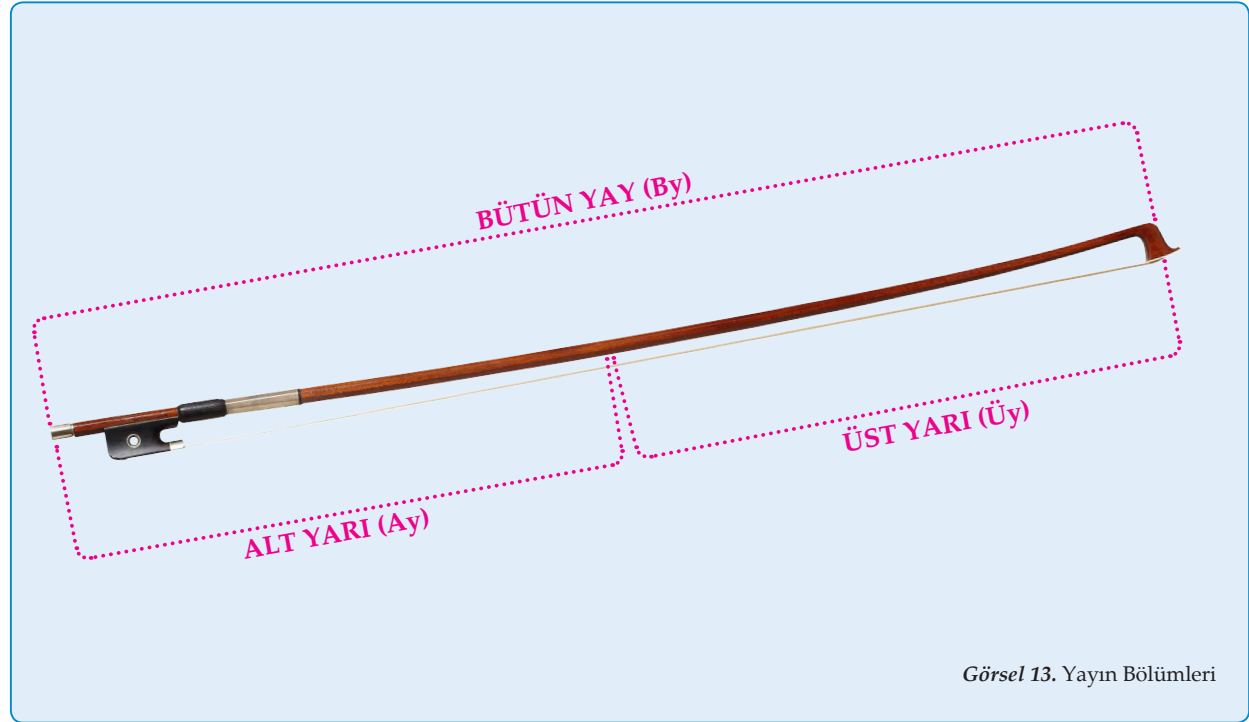
9.2.3.1. Yayın Farklı Bölümleri

Viyola çalarken yay çeşitli bölümlere ayrılır. Yaydaki bu bölümlere standart yay şekli denir. Bu bölümler, bütün yay (By), alt yarı (Ay), üst yarı (Üy) yarısıdır. (Üy)

Bütün yay: Yayın topuğu ile ucu arasındaki yay uzunluğunun tamamıdır.

Yarım yay: Yayın topuğu ile ortası alt yarı (Ay), ortası ile ucu üst yarı (Üy) olarak adlandırılır.

9.2.3.2. Yayın Bütünü

Görsel 13. Yayın Bölümleri

9.2.3.3. Yayın Farklı Bölümleri ve Örnek Çalışmalar

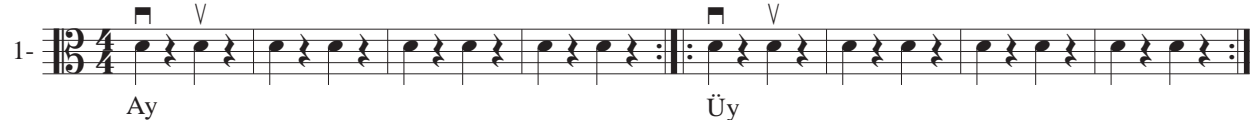
Yayın alt yarıda kullanılışı:

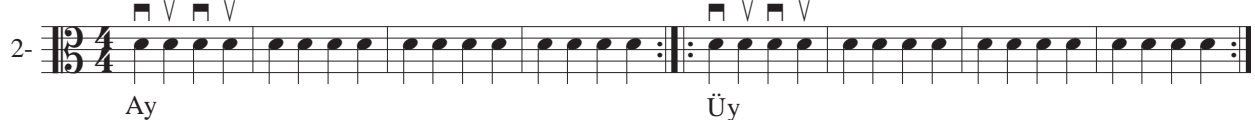
Yay topuktan ortaya doğru ses eşiğine paralel olarak çekilir. Yayı çekmeye başlarken bilek çeneye doğru hafifçe çıkıntılı, kol ise viyolayla dar açı oluşturacak şekilde pozisyon alır. Yay ortaya doğru çekilince bilek düz, dirsek ise dik açı oluşturacak şekilde pozisyon alır. Yay ortadan topuğa doğru itilince bilek ve dirsek pozisyonu tam tersine şekillenir.

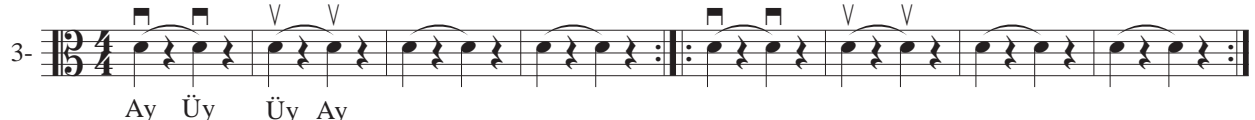
Yayın üst yarıda kullanılışı:

Yay uçtan ortaya doğru ses eşiğine paralel olarak itilir. Yayı itmeye başlarken dirsek düz, bilek hafif çökük pozisyonundadır. Yay ortaya doğru itilince bilek düz, dirsek dik açı oluşturacak şekilde pozisyon alır. Yay ortadan uca doğru çekilince bilek ve dirsek tam tersine şekil alır.

Alt Yarı ve Üst Yarıda Örnek Çalışmalar

1-

2-

3-

4-

Yukarıdaki 5 bölümlü yarım yay çalışmalarını yayınızın doğruluğunu kontrol ederek, pürüzsüz ses elde edene kadar tekrar ediniz.

Bütün Yay Kullanımı ve Örnek Çalışmalar

Bütün yay, adından da anlaşılacağı gibi yayın tamamının kullanılmasıdır. Ses eşiğine paralellik, kol, bilek ve elin konumları gibi genel kurallara dikkat edilmelidir. Bütün yayda ses üretirken yayın doğal hâli kullanılmalı ve her noktasından eşit gürlükte, pürüzsüz ses elde etmeye çalışılmalıdır.

Bütün Yay ve Alt Yarı, Üst Yarı Çalışmaları

Yayın farklı bölümlerinin kullanıldığı aşağıdaki çalışmaları ısrarla tekrar ediniz.

1-

2-

3-
By Üy By Ay Ay By Üy By

4-
By Üy By Ay Ay By Üy By

Boş Tellerde Geçişli Çalışmalar

1-
2-
3-
4-
By

5-
By

Etkinlik 4

Aşağıda verilen Alman halk ezgisini her iki şekilde de çalınız.

Alman Halk Ezgisi
Çeşitleme 1

Öğrenci

Öğretmen

5

Çeşitleme 2

Öğrenci

Öğretmen

5

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanlara "D", yanlış olanlara "Y" kutucuğunu işaretleyiniz.

1. Omuzluk (yastık), viyolanın boynun ortasına yerleştirilmesinde ve viyolanın rahat tutulmasında kolaylık sağlar.
D ☐ Y ☐
2. Serçe parmağın yay tutuşunda işlevsel olarak hiçbir etkisi yoktur.
D ☐ Y ☐
3. Viyola çalmanın temel unsurlarından biri, yayı tele sürterek viyoladan ses üretmektir.
D ☐ Y ☐
4. Viyolada la, re, sol ve do telleri bulunmaktadır.
D ☐ Y ☐
5. Üst yarıda yay topuktan ortaya doğru ses eşiğine paralel olarak çekilir.
D ☐ Y ☐

Görsel 14. Ekslibris, Emre Şengün

KONTROL LİSTESİ

“Viyola Çalmada Temel Unsurlar” ünitesindeki doğru tutuş, duruş, yay çekme ve yay şekilleri konularındaki becerileri değerlendirmek amacıyla aşağıdaki ifadelerin öğrenci tarafından gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini ifadenin karşısında bulunan yeri (✓) ile işaretleyiniz.

SIRA	GÖZLEMLENECEK DAVRANIŞLAR	EVET	HAYIR
1	Viyolada ayakta duruş tekniğini doğru uygular.		
2	Viyolada oturarak duruş tekniğini doğru uygular.		
3	Viyolanın tutuş tekniğini doğru uygular.		
4	Viyola tutuşunda sol kolun konumunu doğru uygular.		
5	Yayı doğru teknikle tutar.		
6	Yayda, doğru ve nitelikli ses çıkarır.		
7	Viyola çalarken teller arası geçişlerde, sağ üst kolun açılarını doğru uygular.		
8	Yayda, alt yarı uygulamasını doğru yapar.		
9	Yayda, üst yarı uygulamasını doğru yapar.		
10	Yayda, bütün yay uygulamasını doğru yapar.		

Ünite 3

POZİSYON VE ÖRNEK UYGULAMALAR

KONU BAŞLIKLARI

- Viyolada I. Pozisyon
- Do Majör Dizisi
- Çargâh Makamı

Konu
1VİYOLADA
I. POZİSYON

Hazırlık Çalışmaları

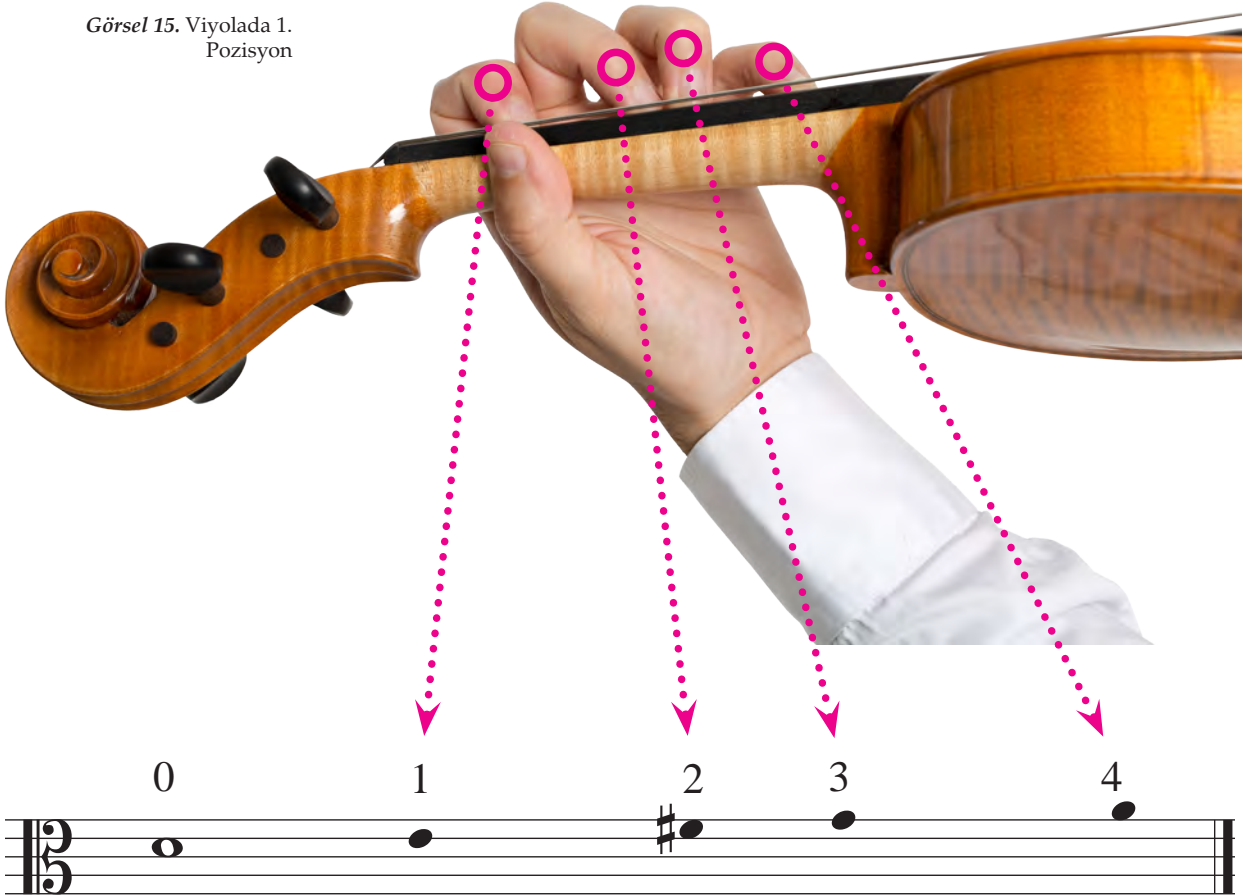
Aşağıdaki resimlerde sol elin tuşe üzerindeki yerlerini inceleyiniz. Resimler arasındaki farklılıkların nedenlerini sınıf içinde tartışınız.

9.3.1.1. Viyolada 1. Pozisyon

Viyolada pozisyon, sol elin sapta bulunduğu yere göre isimlendirilir. Bütün pozisyonların temeli birinci pozisyonudur. Salyangozla tuşenin birleştiği yere yakın olan 1. pozisyon, boş tel sesinden bir tam ses ileriye dört parmağın yerleşmesiyle elde edilir. Birinci pozisyonda, çalışmalara genellikle "re" telinde başlanır. İşaret parmağı "1.", orta parmak "2.", yüzük parmağı "3." ve serçe parmak "4." parmak olarak isimlendirilir (Görsel 15).

Görsel 15. Viyolada 1. Pozisyon

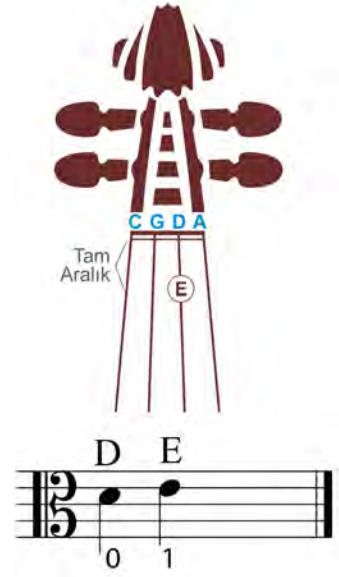

9.3.1.2. Birinci Pozisyonda, Tüm Tellerde Parmakları Doğru Seslere Basma Çalışmaları

Yandaki şemada;

"Re" telinde 1. parmağın yerini inceleyiniz. Boş tel "re" sesiyle 1. parmak "mi" sesi arasında bir tam ses aralık olduğunu düşünerek aşağıdaki alıştırmaları yay şekillerine uyarak çalışınız.

Açıklama

Şemalarda karşılaşılan notaların üzerinde bulunan alfabetik harfler evrensel müzik dilinde notalara denk gelmektedir.

Bunlar; A: La, B: Si, C: Do, D: Re, E: Mi, F: Fa, G: Sol

Açıklama

Re, sol ve do tellerindeki ses üretme çalışmalarında bağlı olan notaların birincisinde yay topuktan ortaya kadar çekilir. Sus işaretinde yay durdurulur, ikinci notada çekme eylemi yayın ucuna kadar devam eder ve tekrar sus süresi boyunca yay durdurulur. Bağlı notalarda yayı durdurarak yapılan çalışmalarda bu kurala uygun çalışılmalıdır.

1- By

2- By

3- By

4- By Üy Ay By Üy By Ay

KÜÇÜK EZGİ

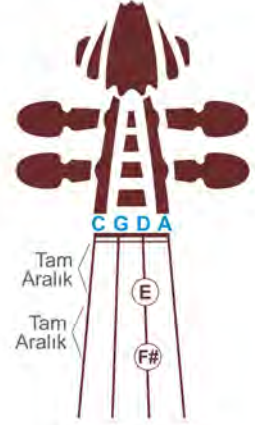
Kadir Özal

Öğrenci

Öğretmen

Etkinlik 2

Yandaki şemada;
"Re" telinde 1 ve 2. parmağın yerini inceleyiniz. "mi" sesi ile "fa#" sesi arasında bir tam ses aralık olduğunu düşünerek aşağıdaki alıştırmaları yay şekillerine uyararak çalışınız.

1- By

2- By

3- By

4- By Üy Ay By Üy By Ay By

SKIP A STEP

Franz Wohlfahrt
(Franz Volfart
1833-1884)

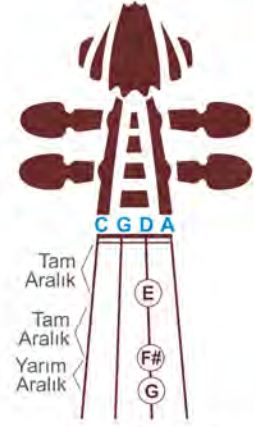
Öğrenci

Öğretmen

Yandaki şemada;

“Re” telinde 1, 2 ve 3. parmağın yerini inceleyiniz. “Fa#” sesi ile “sol” sesi arasında yarım ses aralık olduğunu düşünerek aşağıdaki alıştırmaları yay şekillerine uyararak çalışınız.

Açıklama

Parmak tutma işareti (—). Bu işaretin başladığı notaya basan parmağın, işaret bitimine kadar o notadan kalkmayacağını gösterir.

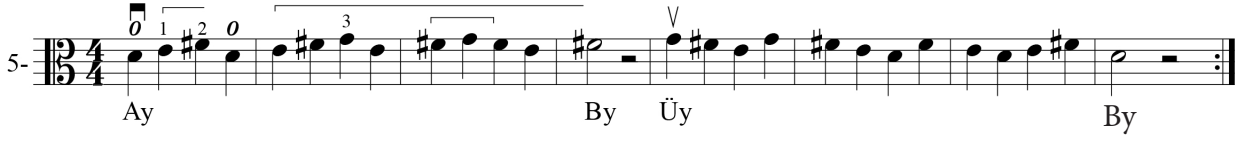

1- By

2- By

3- By

OFF TO SCHOOL

Franz Wohlfahrt

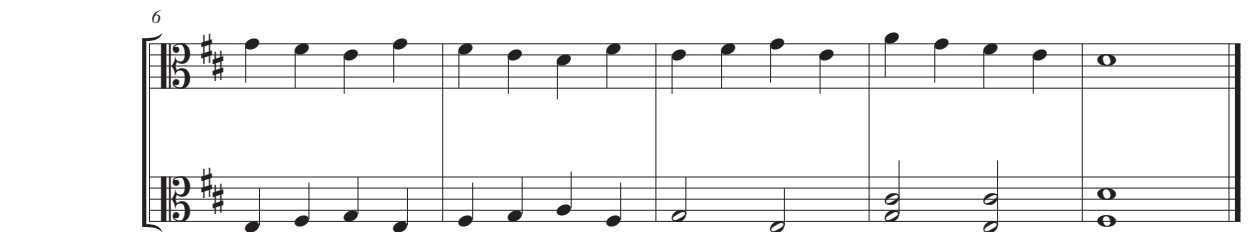
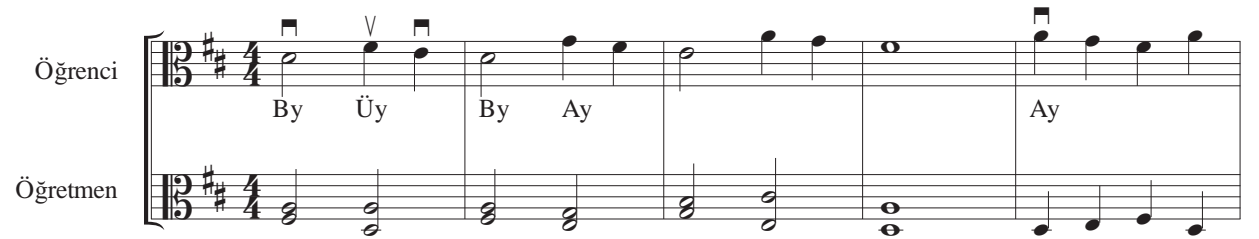
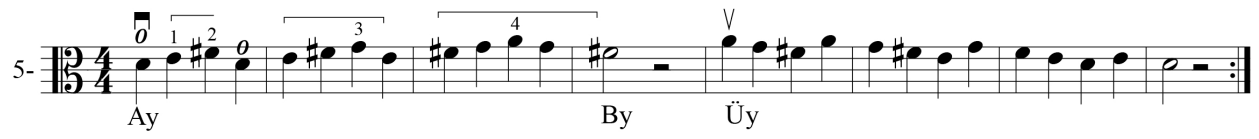
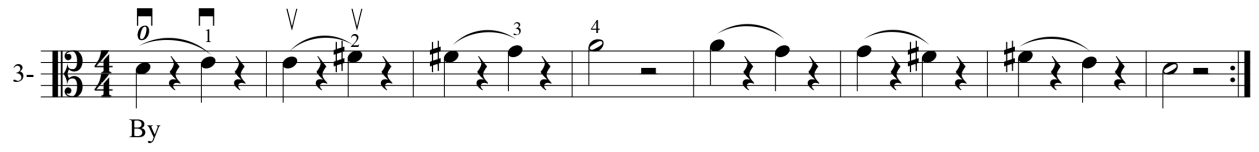
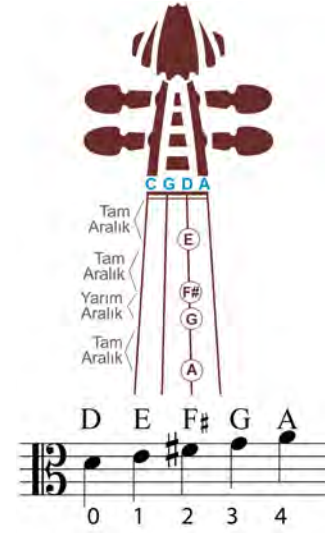
Görsel 16. Ekslibris,
Emre Şengün

Re Telinde Sol Elin Birinci Durumu

Yandaki şemada;

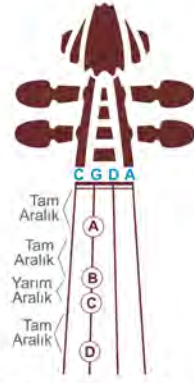
“Re” telinde 1, 2, 3, ve 4. parmakların yerini inceleyiniz. “sol” sesi ile “la” sesi arasında tam ses aralık olduğunu düşünerek aşağıdaki alıştırımları yay şekillerine uyarak çalışınız.

Sol Telinde Sol Elin Birinci Durumu

Yandaki şemada;
"Sol" telinde 1, 2, 3, ve 4. parmakların yerini inceleyiniz
ve yay şekillerine uygun olarak çalışınız.

1.

2.

3.

4.

5.

Görsel 17. Konser Provaları

KÜÇÜK EZGİ

Kadir Özal

Öğrenci

Öğretmen

Sol-re Tellerinde Geçiş Çalışmalar Sol- re Tellerinde Yayı Durdurarak Çalışma

Ayfer Tanrıverdi

Sol-re Tellerinde Yayı Durdurmadan Çalışmalar

1-

17

2-

17

Ayfer Tanrıverdi

Öğrenci

Öğretmen

9

17

17

25

25

33

Görsel 18. Viyolada Sol Elin Birinci Durumu

Sol-re Tellerinde Sol Elin Birinci Durumu

1. 1. 2. 3. 4.

ÇİFT SESLİ ALIŞTIRMA

Kadir Özal

By Üy

3 2 4 1 3 0

7 Ay

13 By Üy

Orta hızda

Ayfer Tanrıverdi

Öğrenci

Öğretmen

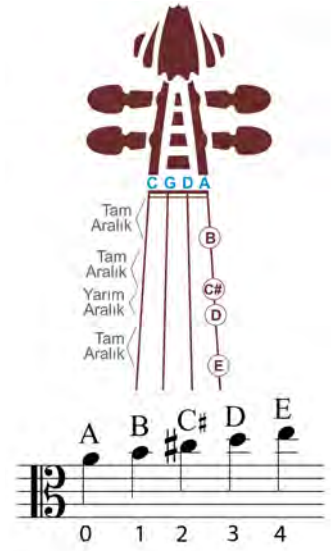
6

11

Etkinlik 6

La Telinde Sol Elin Birinci Durumu

Yandaki şemada;
"La" telinde 1, 2, 3, ve 4. parmakların yerini inceleyiniz
ve yay şekillerine uygun olarak çalışınız.

1- 1- 2- 3- 4- 5- 6- 7- 8- 9- 10- 11- 12- 13- 14- 15- 16- 17- 18- 19- 20- 21- 22- 23- 24- 25- 26- 27- 28- 29- 30- 31- 32- 33- 34- 35- 36- 37- 38- 39- 40- 41- 42- 43- 44- 45- 46- 47- 48- 49- 50- 51- 52- 53- 54- 55- 56- 57- 58- 59- 60- 61- 62- 63- 64- 65- 66- 67- 68- 69- 70- 71- 72- 73- 74- 75- 76- 77- 78- 79- 80- 81- 82- 83- 84- 85- 86- 87- 88- 89- 90- 91- 92- 93- 94- 95- 96- 97- 98- 99- 100- 101- 102- 103- 104- 105- 106- 107- 108- 109- 110- 111- 112- 113- 114- 115- 116- 117- 118- 119- 120- 121- 122- 123- 124- 125- 126- 127- 128- 129- 130- 131- 132- 133- 134- 135- 136- 137- 138- 139- 140- 141- 142- 143- 144- 145- 146- 147- 148- 149- 150- 151- 152- 153- 154- 155- 156- 157- 158- 159- 160- 161- 162- 163- 164- 165- 166- 167- 168- 169- 170- 171- 172- 173- 174- 175- 176- 177- 178- 179- 180- 181- 182- 183- 184- 185- 186- 187- 188- 189- 190- 191- 192- 193- 194- 195- 196- 197- 198- 199- 200- 201- 202- 203- 204- 205- 206- 207- 208- 209- 210- 211- 212- 213- 214- 215- 216- 217- 218- 219- 220- 221- 222- 223- 224- 225- 226- 227- 228- 229- 230-

LA TELİNDE EZGİ

Öğrenci

Öğretmen

By Üy By Ay

Kadir Özal

Fine

10

By Ay

By Ay

D.C. al Fine

Öğrenci

Öğretmen

Franz Wohlfahrt

La-re Tellerinde Sol Elin Birinci Durumu

1-

By

2 ve 3 numaralı alıştırımları yarım vuruşluk değerlerle çalışınız.

2-

By

3-

Ay By Ay

LONDON BRIDGE IS FALLING DOWN

Traditional

Ay By Üy Ay

Üy Ay

SEA SHELLS

Franz Wohlfahrt

Öğrenci

Öğretmen

By

Ay

5

3

1

0

DUET

Christian Heinrich Hohmann
1811-1861
(Kristiyan Henrih Hohman)

Moderato

Öğrenci

Öğretmen

V

4

6

4

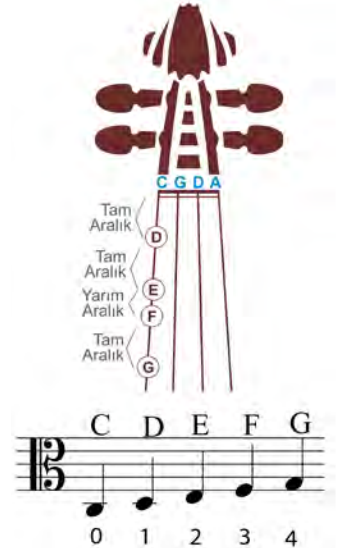
12

V

Do Telinde Sol Elin Birinci Durumu

Yandaki şemada;
“Do” telinde 1, 2, 3, ve 4. parmakların yerini inceleyiniz
ve yay şekillerine uygun olarak çalışınız.

1-

2-

3-

4-

5-

Görsel 20. Konser Provaları

The musical score is written for a four-part setting of a poem. It uses a 3/4 time signature and a key signature of one flat (B-flat). The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and fingerings. The lyrics are written in Turkish and are aligned with the corresponding musical phrases.

Staff 1: The melody begins with a half note G4, followed by a quarter note A4, and then a half note Bb4. The lyrics "By" are written below the first measure.

Staff 2: The melody starts with a half note G4, followed by a quarter note A4, and then a half note Bb4. The lyrics "Ay" and "By" are written below the first two measures, respectively.

Staff 3: The melody begins with a half note G4, followed by a quarter note A4, and then a half note Bb4. The lyrics "By" and "Ay" are written below the first two measures, respectively.

Staff 4: The melody starts with a half note G4, followed by a quarter note A4, and then a half note Bb4. The lyrics "By" and "Ay" are written below the first two measures, respectively.

Öğrenci

Öğretmen

Kadir Özal

7

Üy Ay By Üy

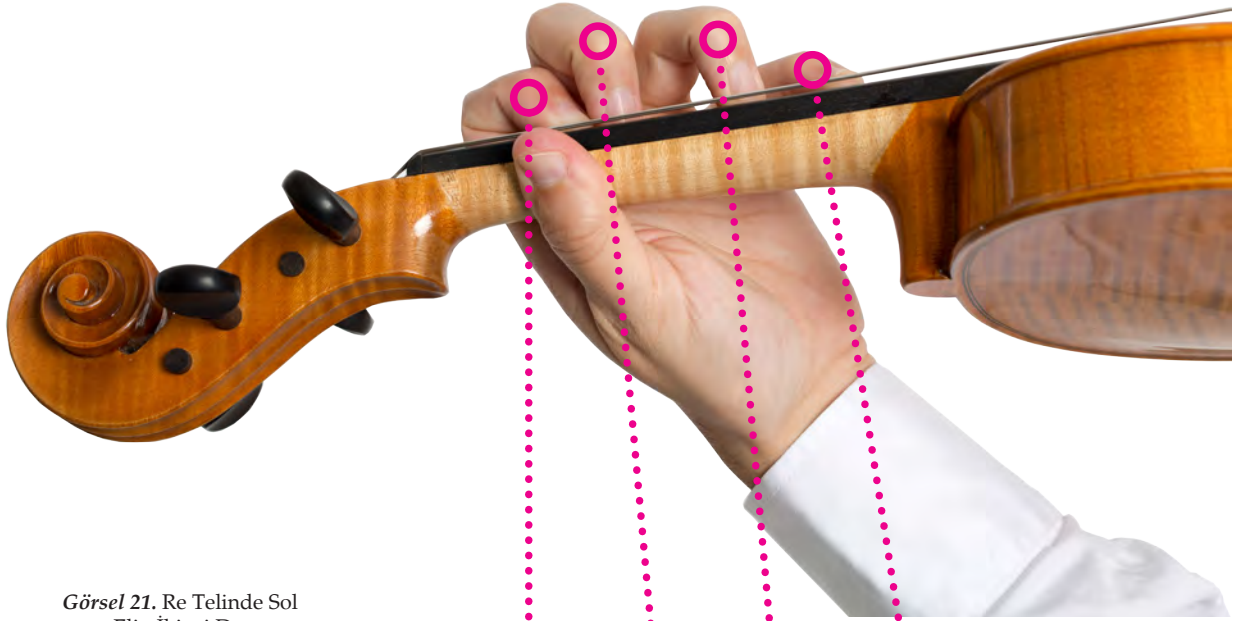
13

Ay Üy

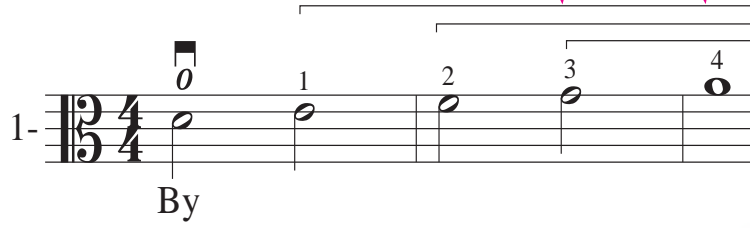
Etkinlik

Re Telinde Sol Elin İkinci Durumu

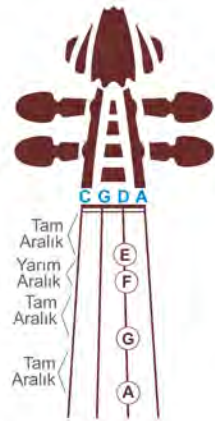

Görsel 21. Re Telinde Sol Elin İkinci Durumu

Etkinlik 9

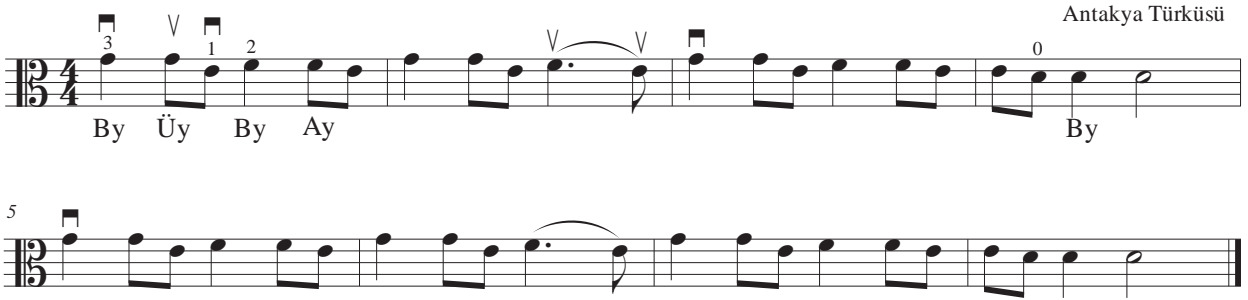
Yandaki şemada;
“Re” telinde sol elin birinci durumuyla ikinci durumu arasındaki farkları inceleyerek gözlemlerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

2-

3-

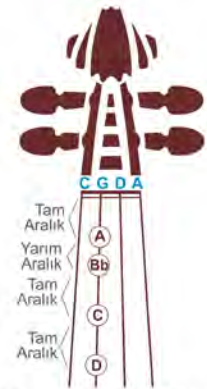
AL MENDİLİ

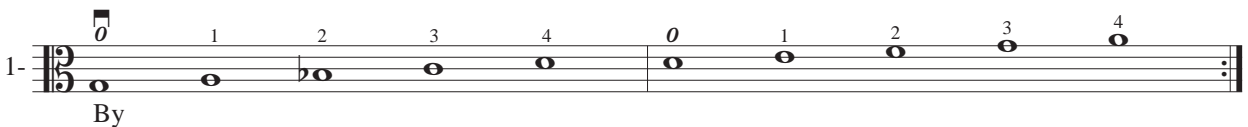
Sol ve Re Tellerinde Sol Elin İkinci Durumu

Yandaki şemada;
"Sol" telinde sol elin birinci durumuyla ikinci durumu arasındaki farkları inceleyerek gözlemlerinizi öğretme-
ninizle paylaşınız.

1-

2-

3-

By Üy By Ay

Öğrenci

Öğretmen

Kadir Özal

Ay By

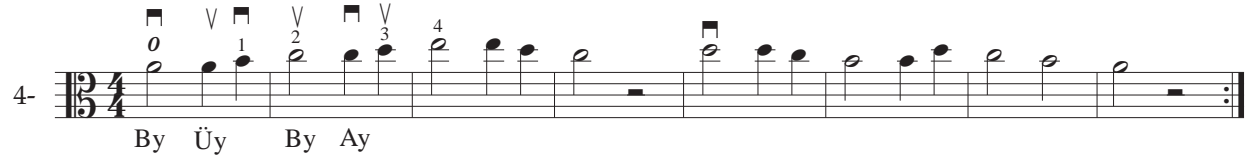
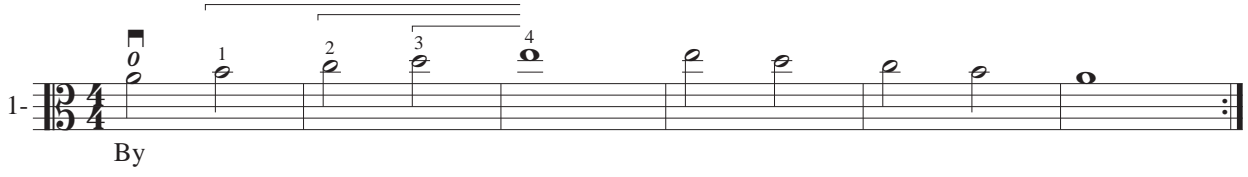
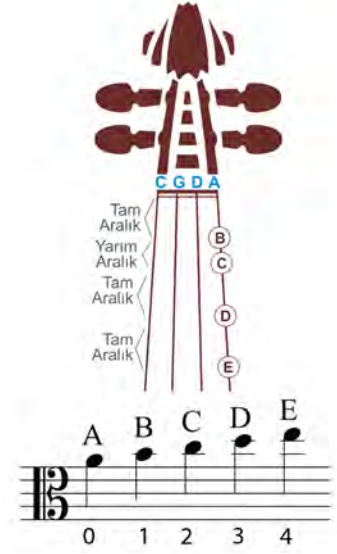
By Ay By

By Ay By

La Telinde Sol Elin İkinci Durumu

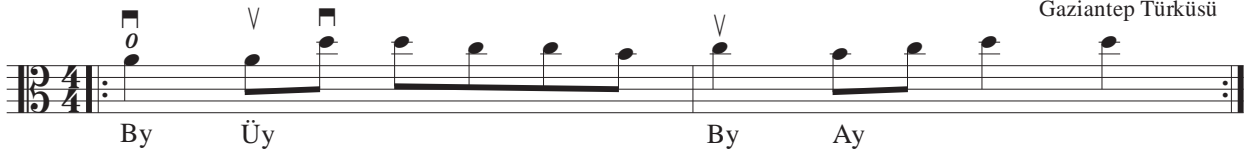

Yandaki şemada;
"La" telinde sol elin birinci durumuyla ikinci durumu arasındaki farkları inceleyerek gözlemlerinizi öğretmeninle paylaşınız.

ŞİRİN NAR DANE DANE

Gaziantep Türküsü

LIGHTLY ROW

Moderato English Folk Song

Öğrenci

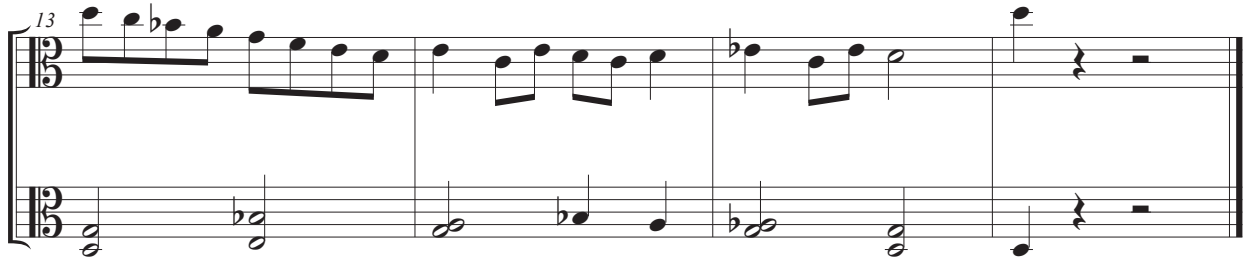
Öğretmen

Re ve La Tellerinde Sol Elin İkinci Durumu

By

ALİŞTIRMA

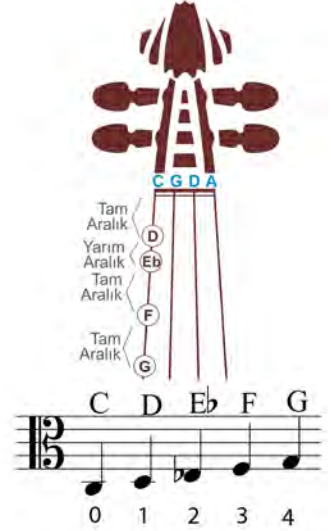
Aytekın Albuz

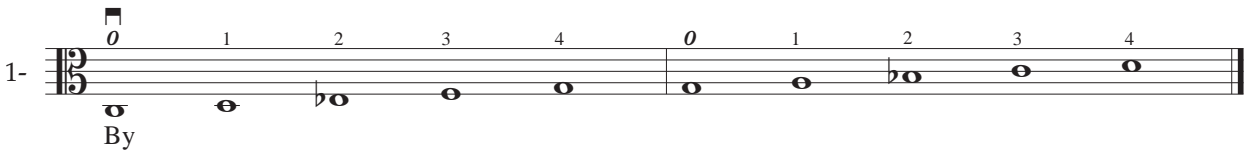
Do Telinde Sol Elin İkinci Durumu

Yandaki şemada;
"Do" telinde sol elin birinci durumuyla ikinci durumu arasındaki farkları inceleyerek gözlemlerinizi öğretmeninle paylaşınız.

Do ve Sol Tellerinde Sol Elin İkinci Durumu

2 numaralı alıştırmayı, nota değerlerinin yarısı kadar düşünerek çalınız.

2-

By Üy By Ay

By Ay By Üy

Ozan Nabi Akın

Öğrenci

By Üy By Ay By

Öğretmen

By Üy By Ay By

Ay Ay Ay Ay

Üy Üy Üy

Unit
3

POZİSYON VE ÖRNEK UYGULAMALAR

POZİSYON VE ÖRNEK

Berta Volmer
(Berta Volmer)

Aşağıdaki alıştırımları parmak tutma durumlarına göre çalışınız.

ARPEJ ÇALIŞMALARI

ARALIK ÇALIŞMALARI

c) Beşli

3-

* Eksik beşli

d) Altılı

4-

e) Yedili ve Oktav

5-

Aşağıdaki eserleri belirtilen yay tekniklerine uygun olarak çalışınız.

Uyarlayan.Fuat Kavak

(Alman Halk Ezgisi)

Öğrenci

Öğrenci

5

9

Ay

By

Üy

Ay

Ay

ABOVE THE CLOUDS

Christian Heinrich Hohmann
(Kristiyan Henrih Hohman)

Öğrenci

Öğrenci

5

ANDANTE

Alexandre Chevallard
(Aleksandır Çevila)
1811-1877

3 1 2

By Üy Üy

5

9 By 4 4

14 Üy By Üy

19 By Ay Üy Ay

24 4

29 4

Görsel 23. Konser Provaları

Franz Wohlfahrt

MENUET

Johann Sebastian Bach

6

11

4

mf

Etkinlik

Armand Farrachi'nin "Bach, Son Füg" adlı kitabından alınan bu paragraflarda Bach'ın hangi özelliklerine vurgu yapılmıştır? Sınıf arkadaşlarınızla tartışınız.

Bach, daha genç yaşında ulaştığı ustalığı edinmek için durup dinlenmeden, aralıksız, en titiz eğitimcileri bile şaşkırtan bir hararetle çalışmıştı. Bilinmeyen bazı gerekliliklerin rehberlik ettiği ilerlemeleri, onu buna yöneltenin Tanrı olduğunu yeterince göstermekteydi. Klavyeye öylesine ustalıkla dokunurdu ki, dünyaya bunu yapmayı bilerek gelmiş gibi görünürdü. Parmaklarıyla alıştırtma yapmakla ve zihnini eğitmekle kalmamıştı. Bir ressamın ustalıkları taklit etmesi gibi, üsluplarını sindirdiği ve ellerinin, onca notadan sonra izlerini aldığı bestecilerin eserlerini yüzlerce kez kopya etmişti. Böylece Nicolas de Grigny'nin ve Charles Dieupart'ın ve aynı zamanda da Vivaldi, Corelli, Frescobaldi, Legrenzi, Albinoni ve dahası Bohm, Froberger, Pachelbel'in süitleri içine işlemişti. Kopyalamasını engellemek için, müziği elinden almak gerekiyordu... (s. 51)

Yalnızca bir şey öğrenebileceği bir ustayı dinlemek amacıyla, rüzgârda ve yağmurda, gece gündüz yürümekten korkmazdı. Güneyden ziyade kuzeye doğru giderdi. Lunebourg'dan Hamburg'a kadar, Reinken'i org başında dinlemek için yürüyerek otuz mil katetmiş; Arnstadt'tan, Buxtehude'ün çaldığı Lübeck'e kadar da bu mesafenin on katını kışın katetmişti... (s. 52)

(Kısaltılmıştır.)

Görsel 24. Ekslibris,
Emre Şengün

Konu
3

ÇARGÂH MAKAMI

Hazırlık Çalışmaları

Çargâh makamı alıştırma ve eserleri çalmadan önce bu makamda eserler dinleyiniz.

9.3.3. Çargâh Makamı

Türk sanat müziğindeki basit makamlar grubuna dâhil olan bir makamdır. Çargâh beşlisi üzerine rastta çargâh dörtlüsünün eklenmesi ile oluşmuş, durağı kaba çargâh veya çargâh perdesi, güçlüsü rast veya gerdaniye perdesi, yedeni buselik veya kaba buselik perdesi olan, çıkıcı veya çıkıcı-inici kullanılan bir dizidir.

Durak: Kaba çargâh veya çargâh perdesidir.

Güçlü: Rast veya gerdaniye perdesidir.

Seyri: Çıkıcıdır.

Yeden: Kaba buselik veya buselik perdesidir.

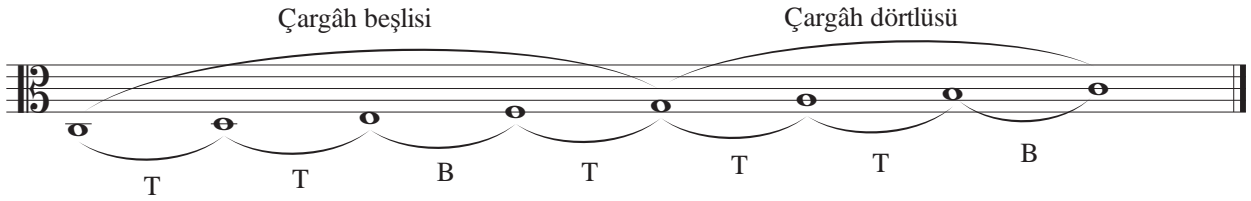
Dizi: Çargâh 5'lisi + çargâh 4'lüsünden oluşmuştur.

Görsel 25. Metronom

Çargâh dizisi viyolada 1. pozisyonda çalınırken sol elin konumu değişmez.

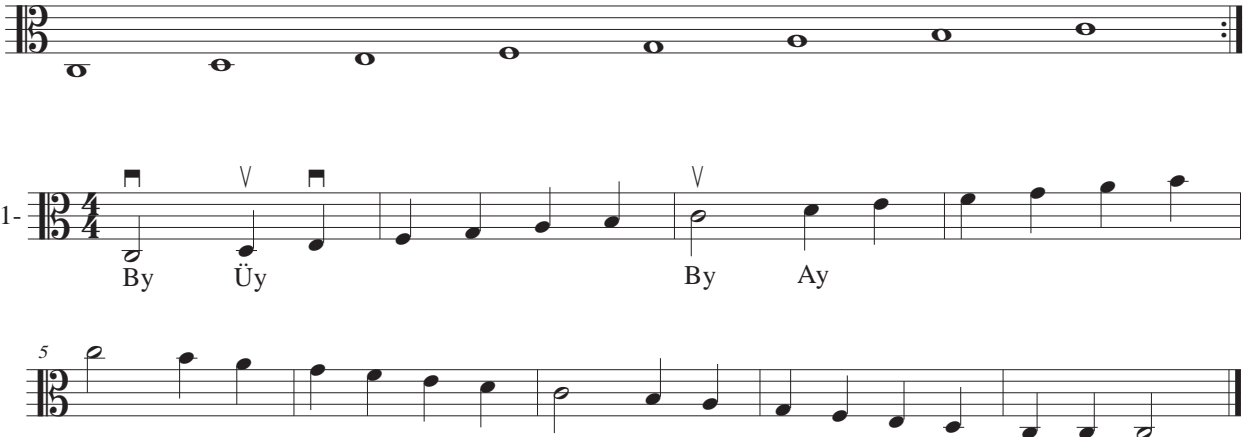
Çargâh Dizi

Etkinlik 1

Aşağıdaki çargâh diziyi farklı değerlerde ve metronomla çalınız.

Çargâh Dizi

2-

2 numaralı alıştırmayı aşağıda verilen değerlere uygun olarak çalışınız.

3-

By Üy By Ay

Ay By Üy By

Açıklama

Orta yay, yayın alt ortası ile üst ortası arasındaki bölümdür.

Görsel 26. Orta yay

DİZİSEL ALIŞTIRMA

Dizi: Çargâh

Zeki Nacakcı

4

Ort

6

11

16

21

Etkinlik 3

Aşağıdaki eserleri belirtilen yay tekniklerine uygun olarak çalınız.

BİLMEM ŞU FELEĞİN

Dizi: Çargâh

Yöresi: Orta Anadolu
Uyarlama: Zeki Nacakcı

V

Ay By Üy By

4

Unit
3

Teoman Önalı

POZİSYON VE ÖRNEK UYGULAMALAR

Yöresi: Ordu

KONTROL LİSTESİ

“Pozisyon ve Örnek Uygulamalar” ünitesindeki “viyolada 1. pozisyon, Do majör dizisi ve çargâh makamı” konularındaki becerilerini değerlendirmek amacıyla aşağıdaki ifadelerin öğrenci tarafından gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini ifadenin karşısında bulunan yeri (✓) ile işaretleyiniz.

SIRA	GÖZLEMLENECEK DAVRANIŞLAR	EVET	HAYIR
1	Viyolada 1. pozisyon kavramını açıklar.		
2	Viyolada “la” telinde parmaklarını doğru seslere basar.		
3	Viyolada “re” telinde parmaklarını doğru seslere basar.		
4	Viyolada “sol” telinde parmaklarını doğru seslere basar.		
5	Viyolada “do” telinde parmaklarını doğru seslere basar.		
6	1. pozisyonda do majör dizisini çalar.		
7	1. pozisyonda do majör dizisinde örnek eser çalar.		
8	1. pozisyonda çargâh makamını açıklar.		
9	1. pozisyonda çargâh makamı dizisini çalar.		
10	1. pozisyonda çargâh makamında örnek eser çalar.		

Ünite 4 YAY TEKNİKLERİ I

KONU BAŞLIKLARI

- Detaşe (Ayrı) Çalma Tekniği
- Legato (Bağlı) Çalma Tekniği

DETAŞE (AYRI) ÇALMA
TEKNİĞİ

Sizce bağlı ve bağısız çalma nedir? Sınıf arkadaşlarınızla fikir alışverişinde bulununuz.

9.4.1. Detaşe (Ayrı) Çalma Tekniği

Detaşe, her notanın ayrı yaylar ile (çekerek-itererek ya da itererek-çekerek) çalınması anlamına gelmektedir. Detaşe işareti "-" ile gösterilir.

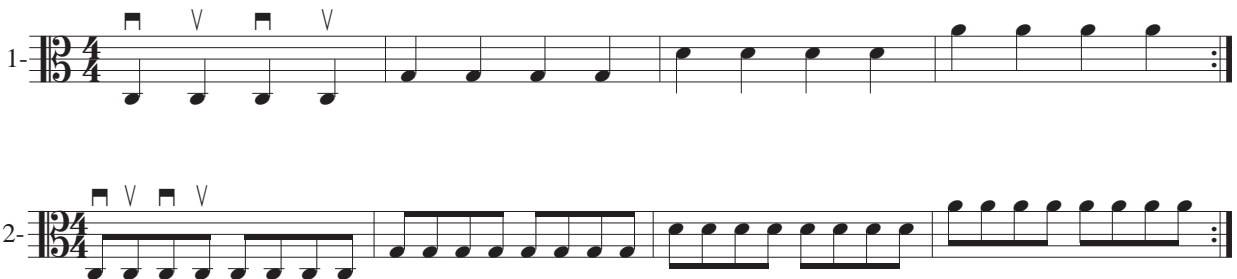
Detaşe, sağ kolun akıcı bir biçimde yaptığı hareketlerle gerçekleştirilir. Sesler arasında, birbirinden ayrı olduklarını ayırt edebilecek kadar kısacık aralıklar bulunur. Burada bahsedilen sesler arasındaki aralıklar, boşluk yaratmak amaçlı değil, seslerin birbirlerinden ayrı olduklarını duyuracak etkiler vermek içindir. Her bir nota için ayrı bir yay alınır, yay düz olarak çekilir ve çekim süresince basınç farklı olmaz. Notalar arasında boşluk yoktur ve her yay diğeri başlayıncaya kadar devam eder.

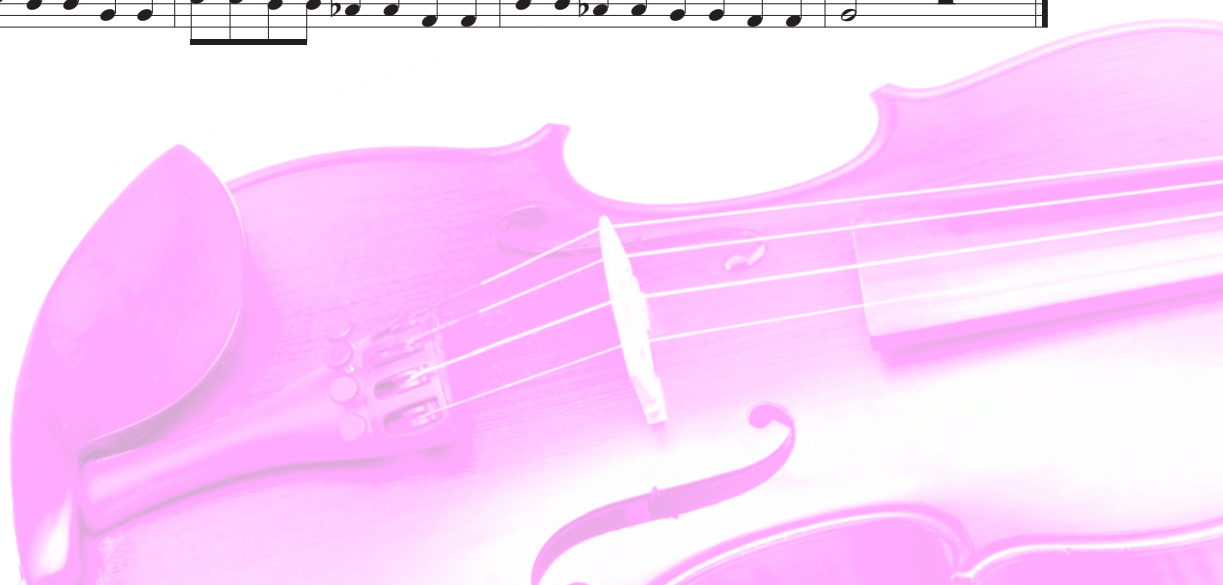
Detaşe çalabilmek için, tıpkı diğer tekniklerde olduğu gibi belli özellikleri yerine getirmek gerekmektedir. Bunlar; yay ve tel değiştirme, sağ el ve sol elde basınç eşitlemesi, parmak düşürme, sesleri ayrı ayrı çalma, eşit yay, eşit ton, eşit ses uzunluğu vb.dir. İlke olarak, tempo hızlandırıldıkça yay uzunluğu kısaltılır. Böylece hızlı çalmak kolaylaşır. Bu kural detaşe için de geçerlidir. Yayın her yerinde detaşe yapılabilir. Ancak detaşe tekniğinin karakterine uygun özellikte, yayın ortası ile ucu arasında fakat ortaya yakın bir yerinde en kolay ve en belirgin biçimde yapılır.

Aşağıda verilen boş tellerde detaşe çalışmalarını orta yay (O), alt yarı (Ay), ve üst yarıda (Üy) çalışınız.

Ozan Nabi Akın

Unit
4

Mathieu Crickboom
(Metyu Krikbum)

Öğretmen

The musical score for 'The Rose Tree' is presented in two systems. The first system shows the beginning of the piece, with the treble staff starting on a G4 and the bass staff on a G3. The melody in the treble staff is: G4 (quarter), A4 (quarter), Bb4 (quarter), C5 (quarter), Bb4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F#4 (quarter), E4 (half). The bass staff provides a simple accompaniment: G3 (half), A3 (half), Bb3 (half), C4 (half), Bb3 (half), A3 (half), G3 (half), F#3 (half), E3 (half). The second system continues the melody: D4 (quarter), C4 (quarter), Bb3 (quarter), A3 (quarter), G3 (quarter), F#3 (quarter), E3 (half). The bass staff continues with: D3 (quarter), C3 (quarter), Bb2 (quarter), A2 (quarter), G2 (quarter), F#2 (quarter), E2 (half). The piece concludes with a final G4 in the treble and a G2 in the bass, both held for a half note.

17

4

4

4

18

25

32

4 0 4 0 4 4

Etkinlik 3

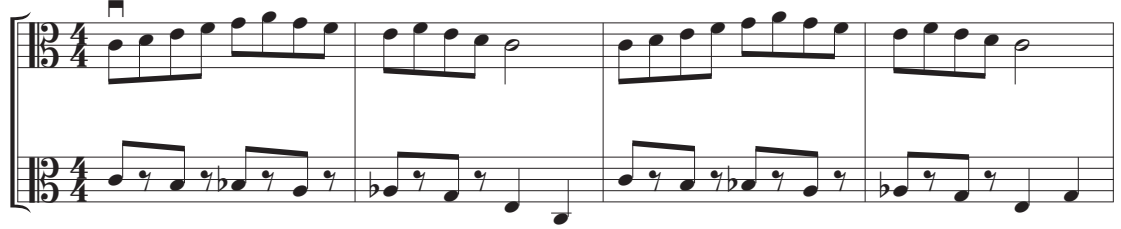
Aşağıdaki alıştırımları detaşe yay tekniğiyle çalışınız.

Çabuk

Ayfer Tanrıverdi

Öğrenci

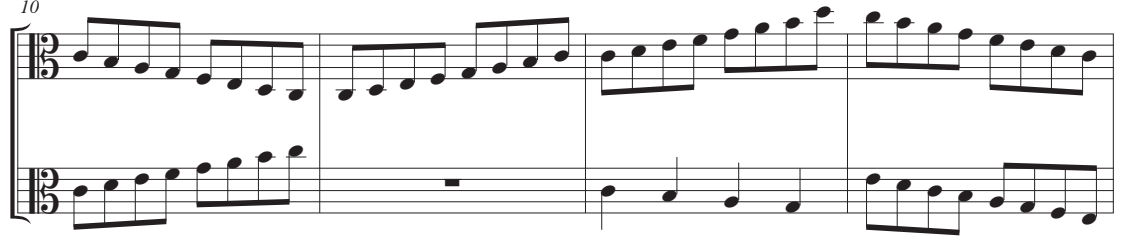
Öğretmen

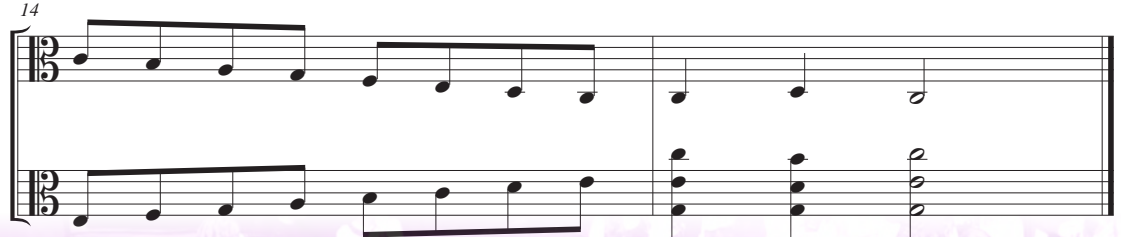
5

10

14

Görsel 27. Öğrenci Konser Çalışmaları

HALAY

Yöresi: Erzincan

5

9

14

Allegretto

Folk Song

5

10

Sol elin birinci konumunda re-la tellerinde verilmiş olan alıştırmaları ağır tempoda çalışınız.

1- By Ay By

2- Ay By Üy By

3- By Üy By Ay

4- By Üy By Ay

BEL BAĞIMIN TOKASI

Yöresi: Trabzon

1- mf Ay By

4- f Ay By

7- Üy Ay

11- mf Ay

LEGATO (BAĞLI) ÇALMA
TEKNİĞİ

9.4.2. Legato (Bağlı) Çalma Tekniği

Legato (bağlı) çalma tekniği, birden fazla notanın kesintisiz olarak tek yay hareketi ile aynı yönde çalınmasıdır. Legato yaparken notaları aynı gürlükte ve temizlikte seslendirmek gereklidir. İyi legato yapmak için bağ yapılan tüm notaları doğru ve temiz sesle çalmanın yanı sıra eşit ve ahenkle yayı yönetmek gerekmektedir.

Legato, notaların üzerine konulan bağ , işaretiyle gösterilir.

Legato tekniğinde unutulmaması gereken başka bir durum da; yay bir telden diğerine aktarılırken yuvarlak hareket ettirilir (yeni tele git-tikçe yaklaştırılır). Hiçbir zaman, tel değiştirilirken yay köşeli hareketler yapmaz. Yayın yuvarlak hareketi, eşiğin eğimine uygun olmalıdır. Tel değiştirme hareketi, koldaki düzlem bozulmaksızın gerçekleştirilir. Kol bütünü ile hareket etmelidir. Sol elde çalacak parmak, yay hareketinden önce teldeki yerini almış olmalıdır. Detaşede seslerin ayrı yaylarda birbirlerinden ayrılarak çalınmaları ne kadar gerekliyse legato da ise aynı yayda seslerin birbirine bağlı olmaları o kadar gereklidir.

Aşağıda verilen boş tellerde detaşe çalışmalarını orta yay (O), alt yarı (Ay), ve üst yarıda (Üy) çalışınız.

Ozan Nabi Akın

The musical score for 'The Rose Tree' is written in 3/4 time and consists of five staves. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody is written in a single line, with notes beamed in groups of four and five. The second staff continues the melody, featuring a repeat sign at the end. The third staff introduces a new melodic line, also beamed in groups of four and five. The fourth staff continues this line, with a repeat sign at the end. The fifth staff concludes the piece with a final melodic line, also beamed in groups of four and five. The score includes various musical notations such as notes, rests, and fingerings.

Berta Volmer

0

1- By

7

2- V 4

5

3- By By 4 0

4- 4

Birinci konumda yazılan 1, 2, 3 ve 4 numaralı alıştırmaları, sol elin 2. konumuna göre de çalışınız.

The image displays a musical score for the song "The Rose Tree" in 3/4 time. The score is written for four staves, each with a different part of the melody. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 3/4. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and fingerings (e.g., 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817,

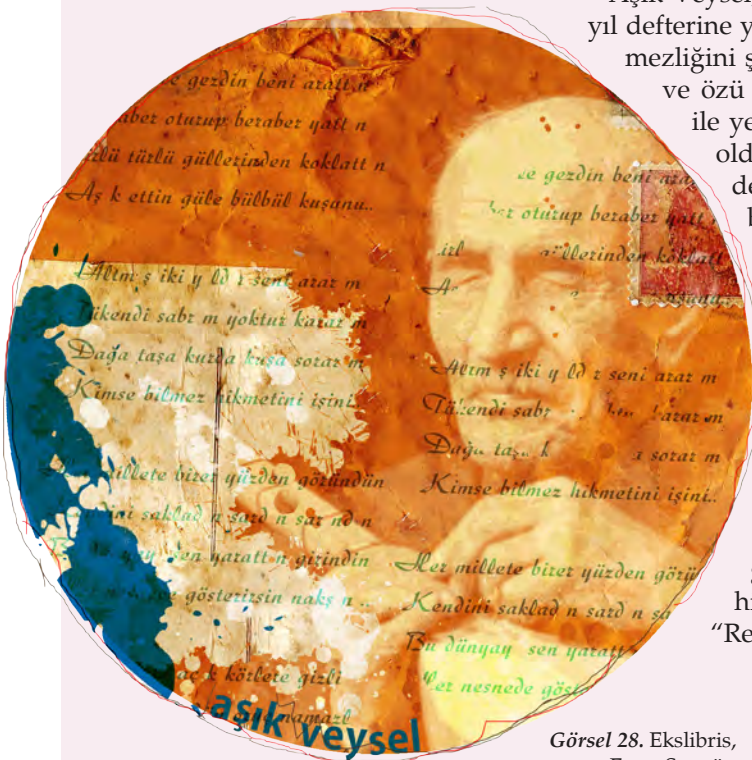
Araştırma Ödevi

Konu: “Sazıma” adlı türküyü seslendirmeden önce aşağıda hayatına ilişkin küçük kesitler verilmiş olan Âşık Veysel’in yaşam öyküsünü ve eserlerini inceleyiniz. Yaşamında kendine, ailesine ve vatanına karşı olan sorumluluklarını nasıl yerine getirdiğini, şiirlerinde sevgi ve hoşgörüye nasıl yer verdiğini araştırınız.

Âşık Veysel, halk şiirimizin ölmezliğini yirminci yüzyıl defterine kazdıran, Anadolu insanının bitmez-tükenmezliğini şehir şehir kazdıran şairimizdir. Sazı, sözü ve özü ile bir âleme kapalı, bin âleme açık gözü ile yetmiş dokuz yıl bu toprağın en sadık aşığı oldu. Hayatını uğruna adadığı toprağına giderken de, arkasında gönüllerde kurulmuş bir saltanat bıraktı... Şair gözlerinden birini çiçek salgınında, diğerini de babasının sebep olduğu bir kazada kaybetmiş. İşte bundan sonra Veysel, iki gözünün gücünü sazına ve sözüne vermiş. Dinleye dinleye çıktığı âşıklık yolunda, bir menzil gelmiş ki dinletir olmuş...

Arifiye, Hasanoğlu ve Çifteler Köy Enstitülerinde halk türküsü öğretmenliği yapar. 1965 yılında TBMM Âşık Veysel'e "Anadilimize ve ulusal birliğimize yaptığı hizmetlerinden ötürü bir yasayla vatanî-hizmet terki binden aylık bağlanır. Devletin "Resmî Şairi" olur. (Hamdi Tamses s. 254)

(Kısaltılmıştır.)

Görsel 28. Ekslibris,
Emre Şengün

Etkinlik 3

"Sazıma" adlı türküyü öğrenmiş olduğunuz yay tekniklerine uygun olarak çalınız.

SAZIMA

Aşık Veysel
Uyarlama: Ozan Nabi Akın

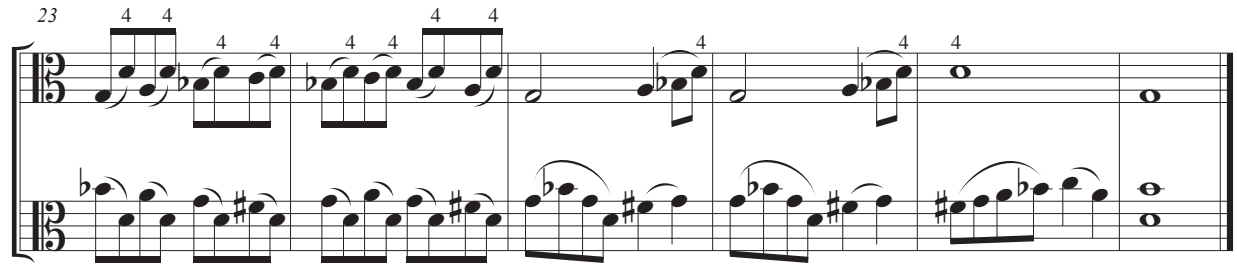
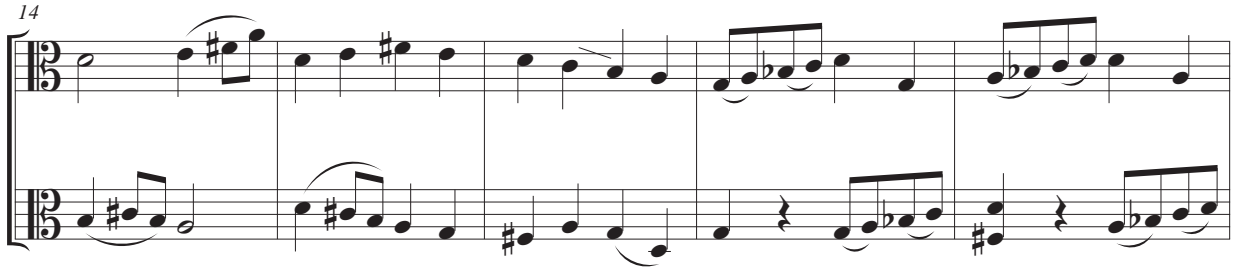
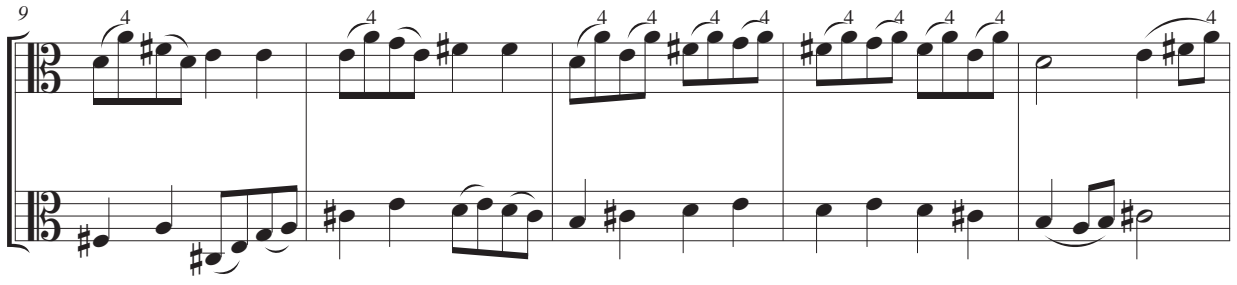
5

9

STUDY- ESTUDIO

Mathieu Crickboom

5

Görsel 29. Viyola Alıştırmaları

Study-Estudio.

Mathieu Crickboom
(Metyu Krikbum)

Moderato

The first system of the musical score for 'Study-Estudio.' is in 4/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of two staves. The right staff begins with a measure containing a half note G4 and a half note A4, both marked with a '0' (natural). This is followed by a measure with a half note B4 and a half note C5, also marked with a '0'. The left staff begins with a measure containing a half note G3 and a half note A3, followed by a measure with a half note B3 and a half note C4. The system concludes with a measure containing a half note G3 and a half note A3.

The second system of the musical score for 'Study-Estudio.' continues from the first. The right staff begins with a measure containing a half note G4 and a half note A4, both marked with a '4' (fourth finger). This is followed by a measure with a half note B4 and a half note C5, also marked with a '4'. The left staff begins with a measure containing a half note G3 and a half note A3, followed by a measure with a half note B3 and a half note C4. The system concludes with a measure containing a half note G3 and a half note A3.

The third system of the musical score for 'Study-Estudio.' continues from the second. The right staff begins with a measure containing a half note G4 and a half note A4, both marked with a '4'. This is followed by a measure with a half note B4 and a half note C5, also marked with a '4'. The left staff begins with a measure containing a half note G3 and a half note A3, followed by a measure with a half note B3 and a half note C4. The system concludes with a measure containing a half note G3 and a half note A3.

The fourth system of the musical score for 'Study-Estudio.' continues from the third. The right staff begins with a measure containing a half note G4 and a half note A4, both marked with a '4'. This is followed by a measure with a half note B4 and a half note C5, also marked with a '4'. The left staff begins with a measure containing a half note G3 and a half note A3, followed by a measure with a half note B3 and a half note C4. The system concludes with a measure containing a half note G3 and a half note A3.

The fifth system of the musical score for 'Study-Estudio.' continues from the fourth. The right staff begins with a measure containing a half note G4 and a half note A4, both marked with a '0'. This is followed by a measure with a half note B4 and a half note C5, also marked with a '0'. The left staff begins with a measure containing a half note G3 and a half note A3, followed by a measure with a half note B3 and a half note C4. The system concludes with a measure containing a half note G3 and a half note A3.

MINUET

Lively minuet tempo

Wolfgang Amadeus Mozart

Minuet 2

Aşağıda verilen barok eseri; uzun, güçlü yaylarla sabit ve istikrarlı bir ritimle çalınız.

MARCH

From The Peasant Cantata

Johann Sebastian Bach
(Yohan Sebastian Bah)

Allegro moderato

Ölçme ve Değerlendirme

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun olan kelimeyi yazınız.

detaşe, legato

- 1- Temel yay tekniklerinden her notanın ayrı yaylarla çalınmasına..... denir.
- 2- Birden fazla notanın kesintisiz olarak tek yay hareketi ile aynı yönde çalınmasına.....çalma tekniği denir.

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

- 3- Aşağıdakilerden hangisi viyola çalmada detaşe tekniğinin işaretidir?

A) V B) > C) (-) D) □ E) —

- 4- Aşağıdakilerden hangisi viyola çalmada legato tekniğinin işaretidir?

A) V B) > C) (-) D) □ E) —

KONTROL LİSTESİ

“Yay Teknikleri” ünitesindeki detaşe ve bağlı çalma tekniği konularındaki becerilerinizi değerlendirmek amacıyla aşağıda verilen kontrol listesini öğretmeninizle birlikte doldurunuz.

SIRA	GÖZLEMLENECEK DAVRANIŞLAR	EVET	HAYIR
1	Her notanın ayrı yaylar ile (çekerek-iterek ya da iterek-çekerek) detaşe çalınacağını bilir.		
2	Sağ kolun akıcı bir biçimde yaptığı hareketlerle detaşeyi gerçekleştirir.		
3	Detaşe işareti (-) sorulduğunda gösterir.		
4	Yayın her yerinde detaşe uygulayabilir.		
5	Birden fazla notanın kesintisiz olarak tek yay hareketi ile aynı yönde çalınmasının legato olduğunu bilir.		
6	Yayı bir telden diğerine aktarırken yuvarlak hareket ettirerek uygular.		
7	Legato işareti () sorulduğunda gösterir.		
8	Yayın her yerinde legatoyu uygulayabilir.		
9	Detaşede notaları aynı gürlükte, temiz seslendirir.		
10	Legatoda notaları aynı gürlükte, kesintisiz, temiz seslendirir.		

Ünite 5

DİZİ-MAKAMLAR ve İLGİLİ DAĞARCIK I

KONU BAŞLIKLARI

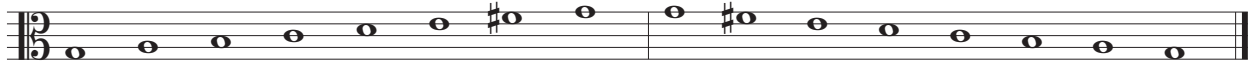
- Sol Majör Dizisi
- Buselik Makamı
- Mi Minör Dizisi
- La Minör Dizisi
- Kürdi Makamı
- Fa Majör Dizisi
- Re Minör Dizisi

SOL MAJÖR DİZİSİ

Sol majör eserler dinleyiniz. Dinlediğiniz eserlerin notalarını inceleyerek bu ünitedeki çalışacağınız eserlerle benzerlik ya da farklılıklarını öğretmeninizle paylaşınız.

9.5.1. Sol Majör Dizisi

Sol majör dizisi, birinci pozisyonda bir oktav çalındığında iki teli (sol, re) kapsar. Dizi, donanımında ses değiştirici işaret olarak fa diyez alır. Sol majör dizisi çıkıcı olarak "sol" telinden (boş), inici olarak "re" telinde 3. parmaktan başlar.

Sol majör tonunda yazılmış eserleri çalmadan önce aşağıda verilmiş dizi ve alıştırmaları doğru yay teknikleri ile temiz sesler elde edene kadar çalışınız.

1- By

2- By

3- By Üy By Ay

10 Üy By Ay By

4. *By*

8

5. *By*

8

6. *By Üy By Ay*

7. *By*

8. *O*

Görsel 30. Viyola Alıştırmaları

Etkinlik 2

Aşağıda verilen çift sesli çalışmanın birinci sesini doğru, temiz çalana kadar eşliksiz çalınız. Nitelikli çalma düzeyi kazandığınızda ikinci viyola ile birleştiriniz.

DUETTİNO

Moderato

Mathieu Crickboom

Öğrenci

Öğretmen

6

11

16

21

26

MENUET

Thomas-Augustine ARNE
1710-1778
(Tamis Ogustin Arn)

Sheet music for the Minuet by Thomas-Augustine Arne, Op. 1710-1778, arranged by Tamis Ogustin Arn. The piece is in 3/4 time, key of D major, and consists of 31 measures.

The notation is written on a single staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The tempo is marked 'p' (piano) at the beginning. The dynamics are marked 'p' (piano), 'mf' (mezzo-forte), 'f' (forte), and 'mf' (mezzo-forte) throughout the piece. The piece features a variety of note values, including eighth, quarter, and half notes, as well as rests and accidentals.

Measures 1-7: *p*
Measures 8-13: *mf*
Measures 14-19: *f*
Measures 20-26: *mf*
Measures 27-31: *f*

Görsel 31. Konser Öncesi Hazırlıkları

MENUET

Willem de Fesch
1695-1758
(Vilyım dö Feş)

Öğrenci

Öğretmen

6

11

17

22

KAHRAMAN

George Frideric HANDEL
1685-1759
(Corc Fredrih Hendel)

“Yeni Dünya Senfonisi”nden bir tema adlı eseri çalmadan önce aşağıdaki alıştırımları çalışınız.

"YENİ DÜNYA" SENFONİSİ'NDEN BİR TEMA

Antonin Dvorak
1841-1904
(Antonin Dvorjak)

Çok Yavaş

Görsel 32. Viyola Alıştırması

Konu
2

BUSELİK MAKAMI

Hazırlık Çalışmaları

Konu içinde verilmiş olan etütleri buselik makamında eserler dinledikten sonra çalışınız ve aşağıda notaları verilen şarkı ve türküleri çalmadan önce ses kayıtlarından dinleyiniz.

9.5.2. Buselik Makamı

Türk müziğinin en eski makamlarından biri olması nedeniyle tarihsel süreç içinde hem ad hem işleniş olarak değişikliklere uğramıştır. Buselik adının 13 ve 14. yüzyıllardaki eski metinlerde adı geçen ve makamı oluşturan kişi ya da makamı ilk kullanan besteci Ebu-Selik'ten kaynaklandığı düşünülmektedir.

Buselik makamı, "la" perdesi düğâh üzerine yapılanmış yalın bir makamdır.

Durak Perdesi: Düğâh perdesidir.

Güçlü Perdesi: Hüseyini perdesidir.

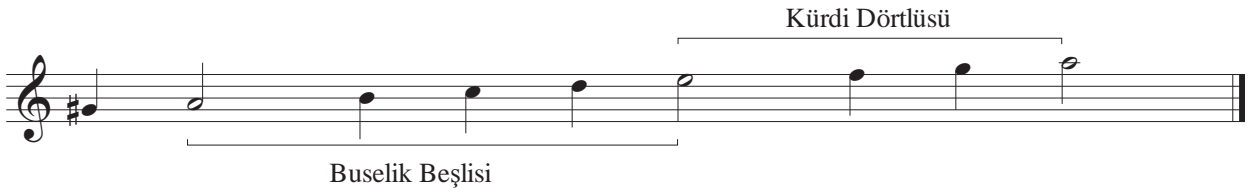
Yeden Perdesi: Nim Zirgüle perdesidir.

Seyri: Çıkıcı, bazen inici-çıkıcıdır.

Donanımına hiçbir işaret almaz.

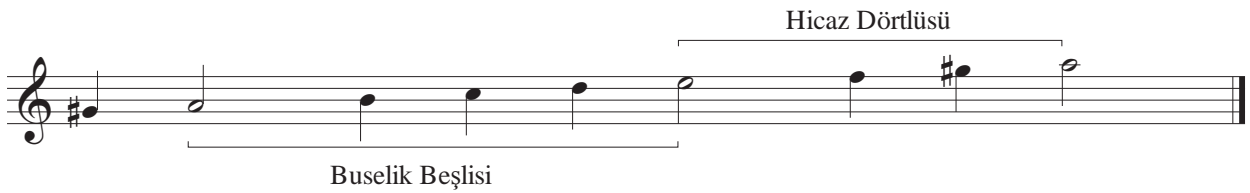
İki çeşit dizisi vardır.

1. Buselik 5'lisi + Kürdi 4'lüsü

Dizi bu durumuyla doğal (eolik) la minör gibi düşünülebilir.

2. Buselik 5'lisi + Hicaz 4'lüsü

Dizi bu durumuyla armonik la minör gibi düşünülebilir.

3- By By Üy Üy

6 Ay Üy Ay

11

4- Üy

5 Üy By Ay By Üy

5

Görsel 33. Konser Provaları

Etkinlik 1

Aşağıdaki eseri orta yay tekniğini kullanarak çalışınız.

BUSELİK ŞARKI

İsmail Baha Sürelsan

Musical score for Buselik Şarkı, composed by İsmail Baha Sürelsan. The score is written for violin in 2/8 time. It consists of five staves of music. The first staff starts with a *mf* dynamic. The second staff starts with a *p* dynamic. The third staff starts with a *mf* dynamic. The fourth staff starts with a *p* dynamic and ends with a *f* dynamic. The fifth staff starts with a *p* dynamic and ends with a *f* dynamic. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings.

Etkinlik 2

Aşağıdaki eseri orta yay tekniğini kullanarak çalışınız.

TOMBULACIK HALİME

Dizi: Buselik

Yöre: Bolu

Musical score for Tombulacık Halime, from the Dizi: Buselik. The score is written for violin in 2/8 time. It consists of two staves of music. The first staff starts with a *p* dynamic. The second staff starts with a *p* dynamic and ends with a *f* dynamic. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings.

BAŞINDAKİ YAZMAYI SARIYA MI BOYADIN

Dizi: Buselik

Yöre: Tokat-Reşadiye

Görsel 34. Viyola Alıştırmaları

Konu
3

Mİ MİNÖR DİZİSİ

9.5.3. Mi Minör Dizisi

Mi minör, temel sesi "mi" olan ve donanımında "fa diyez" değiştirici işaretini alan bir dizidir. Doğal mi minörde "fa diyez" değiştirici işareti donanımında gösterilir. Bütün minör dizilerde olduğu gibi mi minör dizi de doğal (eolik), armonik ve melodik olmak üzere üç ayrı şekilde sınıflandırılır. Armonik mi minörde kullanılan "re diyez" ve melodik mi minörde kullanılan "do diyez", "re diyez" işaretleri donanımında gösterilmez, dizi içinde geldikleri yerde gösterilir.

Birinci konumda bir oktav çalınan mi minör dizisi re ve la tellerini kapsar. Çıkıcı mi minör dizisi re telinde 1. parmakla başlar, inici mi minör dizisi la telinde 4. parmakla başlar.

DOĞAL Mİ MİNÖR DİZİSİ

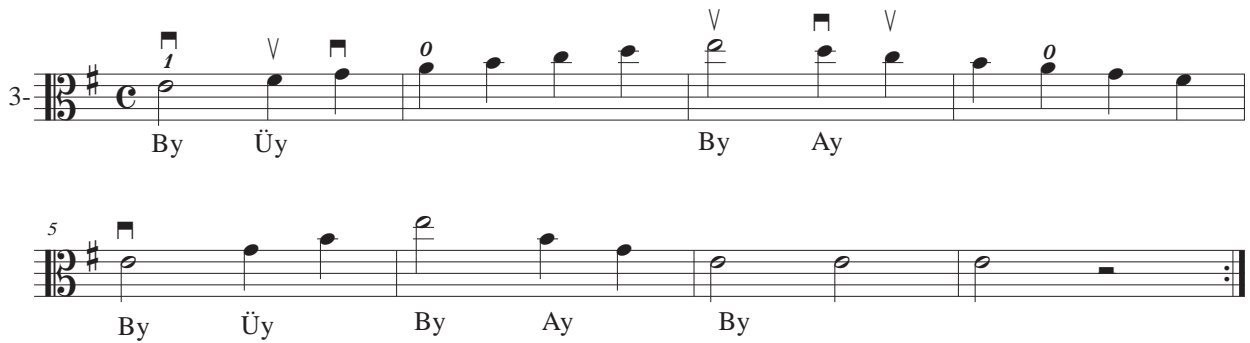

Mi minör dizisi birinci konumda iki oktav çalındığında "do" telinde 2. parmakla başlayıp "la" telinde 4. parmakla son bulur.

İKİ OKTAV DOĞAL Mİ MİNÖR DİZİSİ

Doğal, Armonik ve Melodik Mi Minör Dizi Çalışmaları

Açıklama

Mi minör armonik ya da melodik dizi, alıştırma ve eserleri çalarken re telinde “re diyez” sesi, birinci parmağı geri çekerek çalınmalıdır.

4-

5-

5-

5-

6-

5-

7-

3-

8, 9 ve 10 numaraları alıştırımları orta yay tekniğini kullanarak çalışınız.

8-

9-

9-

10-

MENUET

Francesco Geminiani
1674-1762
(Fransisko ceminiani)

Öğretmen

Öğrenci

RONDO

Johann Sebastian Bach
1685-1750

Allegro

38 *f*

42 *p*

46 *f*

51

Görsel 35. Konser Provaları

Concerto in E Minor Viola & Piano

Oskar Rieding Op. 35

Allegro moderato I.

mf

8 *f*

12 *mf*

16 *f*

21 *mf*

25 *f* *p*

29 *f*

33 *f*

37 *f*

41 *mf*

44

47

50

55

60

65

69

72

75

79

II.

Andante 4

p

9 *mf* *p*

13 *mf* *rit.* *a tempo*

17 *f*

21 *mf*

25 *f*

29 *mf* *rit.*

33 *f* *a tempo*

37 *p* *mf*

42 *p*

46 *mf* *molto rit.* *p*

Allegro moderato

III.

mf Stay in upper 1/2 of bow.

f

f

mf

mf *espressivo*

f

rit.
dim.

33 *a tempo* *mf* V 4 V 4 V 4 V 4

36 V 4 *mf* 4

38 4 *f* *mf*

40 *f* *f*

43 *mf* 4

46 *f* 4 V

49 *f* *mf*

52 2

57 *meno mosso*
mf *espressivo* *f*

63 *mf*

68 *f* *rit.*

73 *mf*

76

79

82

84 *f*

86 *f*

88

90 *f*

LA MİNÖR DİZİSİ

9.5.4. La Minör Dizisi

La minör, temel sesi "la" olan ve donanımında değiştirici işaret almayan bir dizidir. Doğal la minör herhangi bir ses değiştirici işaret almazken armonik ve melodik la minör diziler alır. Armonik la minörde kullanılan "sol diyez" ve melodik la minörde kullanılan "fa diyez", "sol diyez" işaretleri donanımında gösterilmez, dizi içinde geldikleri yerde gösterilir. Çıkıcı melodik la minörde kullanılan fa diyez ve sol diyez değiştirici işaretleri inici la minörde natürel sol ve natürel fa olarak kullanılır.

Birinci konumda bir oktav çalınan la minör dizisi sol ve re tellerini kapsar. Çıkıcı la minör dizisi sol telinde 1. parmakla başlar, inici la minör dizisi re telinde 4. parmakla başlar.

1- By

2- By

3- By

4- By Üy By Ay

5- By Üy By Ay

6- By Üy By Ay

7- By

8- By

9- By

10- By Uy By Ay

7

KIRLARA DOĞRU

Ziya Aydıntan
(1905-1982)

Viola I

Viola II

5

Vla. II

10

Vla. II

"YENİ DÜNYA" SENFONİSİ'NDEN

Allegro con fouco

Antonin Dvorak

By *ff*

BOURREE

Aus Leop. Mozarts Notenburch 1762

Öğrenci

Öğretmen

9.5.5.1. Kürdi Makamının Özellikleri

Türk müziğinde basit makamlar grubuna girer. Kürdi dörtlüsüne, nevada buselik beşlisinin eklenmesinden meydana gelmiştir. Daha önceleri farklı isimlerde verilen bu makam Ladikli Mehmet Çelebi Dönemi'nde kürdi makamı olarak değiştirilmiştir.

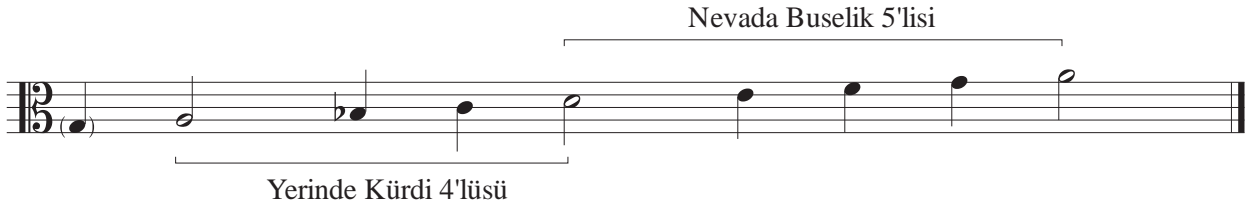
Durak perdesi: Dügâh perdesidir.

Yeden perdesi: Rast perdesidir.

Güçlü perdesi: Neva perdesidir.

Seyri: Çıkıcı veya inici-çıkıcıdır.

Donanım: Si küçük mücennep bemolü (kürdi perdesi) dür.

Basit makamların hangileri olduğunu araştırınız.

Etkinlik

Etkinlik 1

Aşağıdaki alıştırımları belirtilen yay tekniklerine uygun olarak çalışınız.

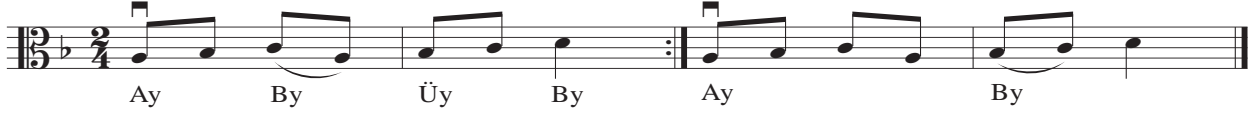
KÜRDİ DİZİ ÇALIŞMALARI

Etkinlik 2

Verilen farklı yay alternatiflerini aşağıdaki alıştırmada uygulayınız.

MAKAMSAL ALIŞTIRMA

Zeki NACAKCI

Görsel 36. Konser Provaları

9.5.5.2. Kürdi Makamında Eserler

Ünite
5

Aşağıdaki eserleri belirtilen yay tekniklerine uygun olarak çalışınız.

EKLEMEDİR KOCA KONAK

Yöre: Aydın

BEN AĞLARIM YANE YANE

Yavaş Yöre: Sivas

Hamdi Tamses'in "Öyküleriyle Halk Türküleri" adlı kitabından alınan aşağıdaki paragraflarda Yunus Emre'nin hangi özellikleri anlatılmaktadır? Arkadaşlarınızla fikir alışverişinde bulununuz.

...Yunus Emre'nin şiirlerinde derin bir insan sevgisi, Tanrı aşkı, tasavvufa bağlılığı görülür...

13. yy. da yetişen şairler şairi, insanlar insanı, garibler garibi, büyük insan Yunus Emre, insanları birliğe, dirliğe, doğruluğa, barışa çağıran, yaşamayı seven, ölümden korkmayan, ulu bir bilge kişidir. Hangi dinden ve ırktan olursa olsun, bütün insanları sınırsız bir hoşgörü ile, engin bir sevgi ile kucaklar. İnsanlığa âşıktır. İnsanlar arasında sürüp giden kin'e, saldırganlığa savaş açar. Savaşın karşısına sevgiyi çıkarır. İnsanlığı sevginin kurtaracağına inanır... (Hamdi Tamses s. 73)

(Kısaltılmıştır.)

Görsel 37. Ekslibris, Emre Şengün

ÇAMLAR ALTINDA

Yöre: Tokat

Düzenleme: Kadir Özal

♩ = 90

Viola I

Viola II

ÜyBy

Vla. I

Vla. II

9

Vla. I

Vla. II

13

Vla. I

Vla. II

Yerinde kürdi makamı bir oktav çalındığında sol ve re tellerini kapsar. Kürdi makamı dizisi mi üzerinde yazıldığında dört teli (do-sol-re-la) kapsar.

Mİ KÜRDİ DİZİSİ

KARA HİSAR KALESİ

Yavaş

Yöre: Afyon

Görsel 38. Viyola Alıştırmaları

Konu
6

FA MAJÖR DİZİ

9.5.6.1. Fa Majör Dizisinin Özellikleri

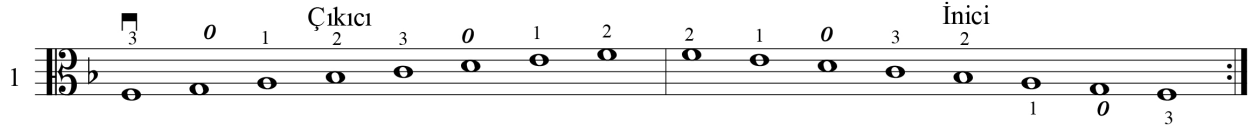
Fa majör dizisi değiştirici işaret olarak donanımında si bemol işareti alır. Birinci pozisyonda, iki oktav çalındığında dört teli (do, sol, re, la) kapsar. Çıkıcı olarak do telinde 3. parmaktan, inici olarak ise la telinde 4. parmak fa sesine uzatılarak başlar.

9.5.6.2. Fa Majör Dizisinde Örnek Alıştırmalar

Aşağıdaki alıştırmaları belirtilen yay tekniklerine uygun olarak çalışınız.

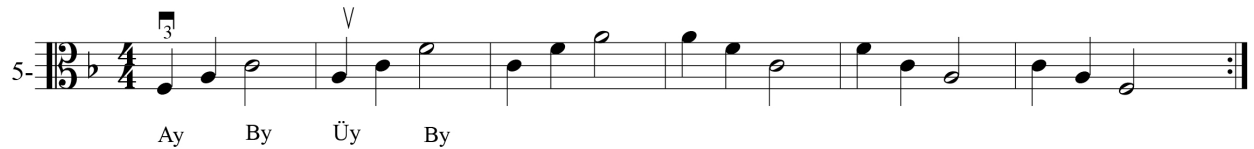
FA MAJÖR DİZİ

Aşağıdaki fa majör dizisini orta yay (oy), alt yarı (ay), üst yarı da (üy) ayrı ayrı çalışınız.

Aşağıdaki alıştırmayı orta yay, alt yarı ve üst yarı da ayrı ayrı çalışınız.

6 numaralı alıştırmayı aşağıda belirtilen yay şekillerine uygun olarak çalınız.

6

Aşağıdaki diziyi belirtilen yay şekillerine uygun olarak çalınız.

7

Aşağıdaki fa majör dizisini öncelikle detaşe olarak , sonra verilmiş olan 4 farklı yay tekniğine göre çalışınız.

8

Aşağıdaki çalışmayı detaşe çalınız, 2 ve 4 bağlı olarak çalışınız.

9

Etkinlik 2

Aşağıdaki alıştırmayı önce yazıldığı gibi sonra üzerinde gösterilen üç farklı şekilde çalınız.

Aşağıdaki çalışmayı belirtilen yay şekillerine göre çalınız.

Allegro moderato
Middle to point

ALİŞTIRMA

Franz Wohlfahrt
(Franz Volfart)
Op.45, No.1

Açıklama

La telinde pozisyon değiştirmeden fa notasını çalabilmek için 4. parmak mi notasının bitişiğine uzatılarak çalınmalıdır.

FA MAJÖR DİZİ

*-4 Birinci pozisyonundan ayrılmayacak şekilde dördüncü parmak uzatılarak çalınacaktır.

FA MAJÖR DİZİ

9.5.6.3 Fa Majör Tonunda Eserler

Aşağıdaki eserleri belirtilen yay tekniklerine uygun olarak çalışınız.

MENUET

Henry Purcell
1659-1695
(Henri Pörsel)

Viola I

Viola II

6

12

Ay

Ay

By

V

V

(tr)

ALİŞTIRMA

Moderato

Robert Pracht
(Robert Praht)

By Üy By Ay simile

7

13

Ay Üy

19

25

31

37

Görsel 39. Konser Provaları

LARGO
(Concerto grosso, Op. VI. No.1)

Arcangelo Corelli
(Arkancelo Korelli)
1653- 1713

6

11

16

21

26

31

36

Görsel 40. Konser Provaları

Konu
7

RE MİNÖR DİZİ

9.5.7.1. Re Minör Dizi Özellikleri

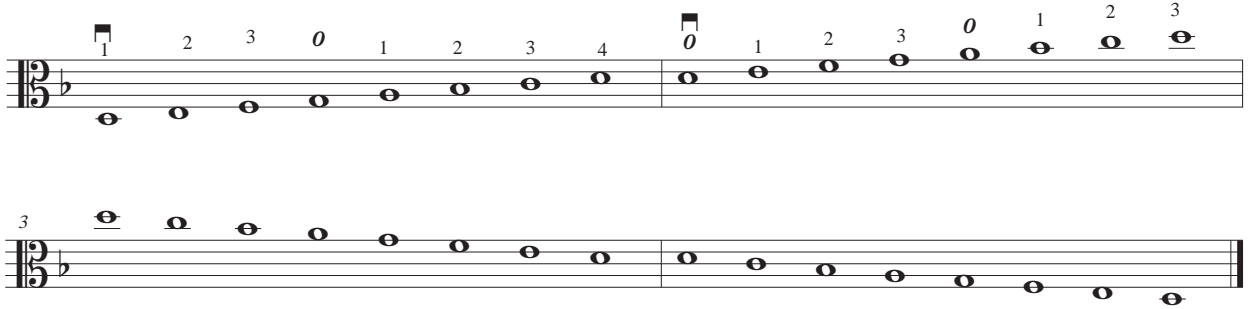
Re minör temel sesi “re” olan ve donanımında si bemol değiştirici işaretini alan bir dizidir. Fa majör dizisinin ilgili minörüdür. Doğal re minör sadece tonaliteye ait olan si bemol değiştirici işaretini alırken, armonik re minör “do diyez”, melodik re minör ise “natürel si” ile “do diyez” değiştirici işaretlerini alırlar. Melodik re minör dizisi inici durumda doğal haliyle çalınır. 1. pozisyonda 2 oktav çalındığında dört teli (do-sol-re-la) kapsar.

9.5.7.2. Re Minör Dizisinde Örnek Çalışmalar

Aşağıdaki dizi ve alıştırmaları belirtilen yay tekniklerine uygun olarak çalışınız.

DOĞAL RE MİNÖR DİZİ

ARMONİK RE MİNÖR DİZİ

MELODİK RE MİNÖR DİZİ

Etkinlik 2

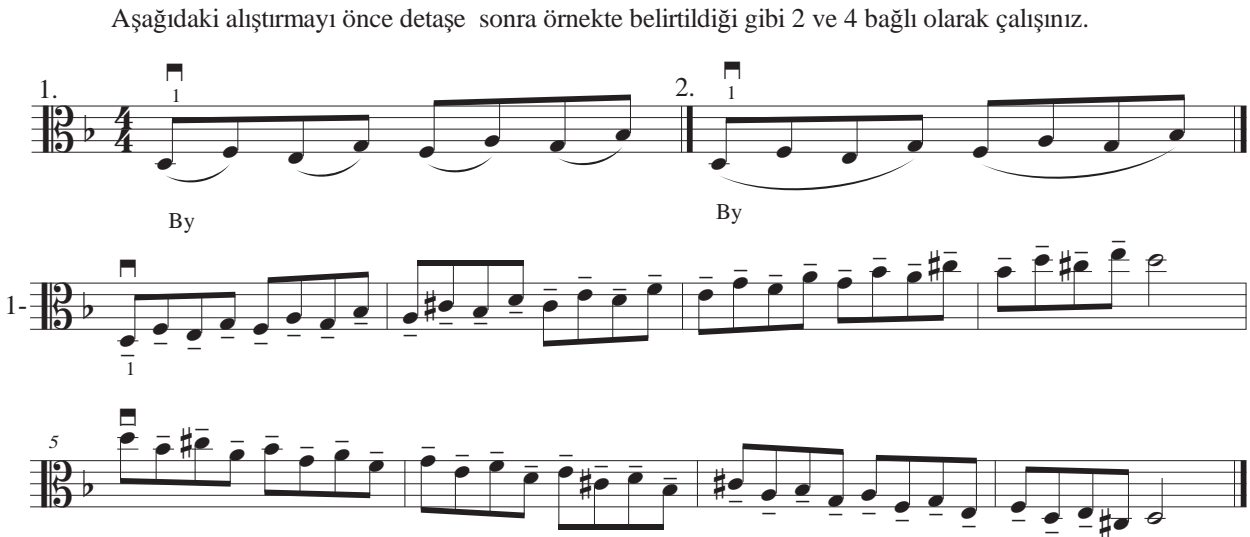
Aşağıdaki arpej çalışmasını belirtilen yay tekniği ile çalınız.

Görsel 41. Arpej Çalışmaları

Etkinlik 3

Aşağıdaki alıştırmaları uygun yay teknikleriyle çalınız.

[illegible]

1. 1. 2. 1.

By By By By By By

3. 1. V V

By Üy By Ay By Üy By Ay

Etkinlik 4

Johannes Brahms
(Yohannes Brams)
1833-1897

Andantino V

p espressivo

9

16

23

1. 4 V 2. 4

Largo con espressione

SARABANDE

Giuseppe TARTINI
(Cuzeppe Tartini)
1692-1770

Ünite
5

DİZİ-MAKAMLAR VE İLGİLİ DAĞARCIK I

Musical score for Sarabande by Giuseppe Tartini, measures 1-29. The score is in 3/4 time, key of B-flat major. It features a single melodic line on a treble clef staff. The tempo is Largo con espressione. The score includes various musical notations such as slurs, ties, and dynamic markings (p, f, rit.).

Largo

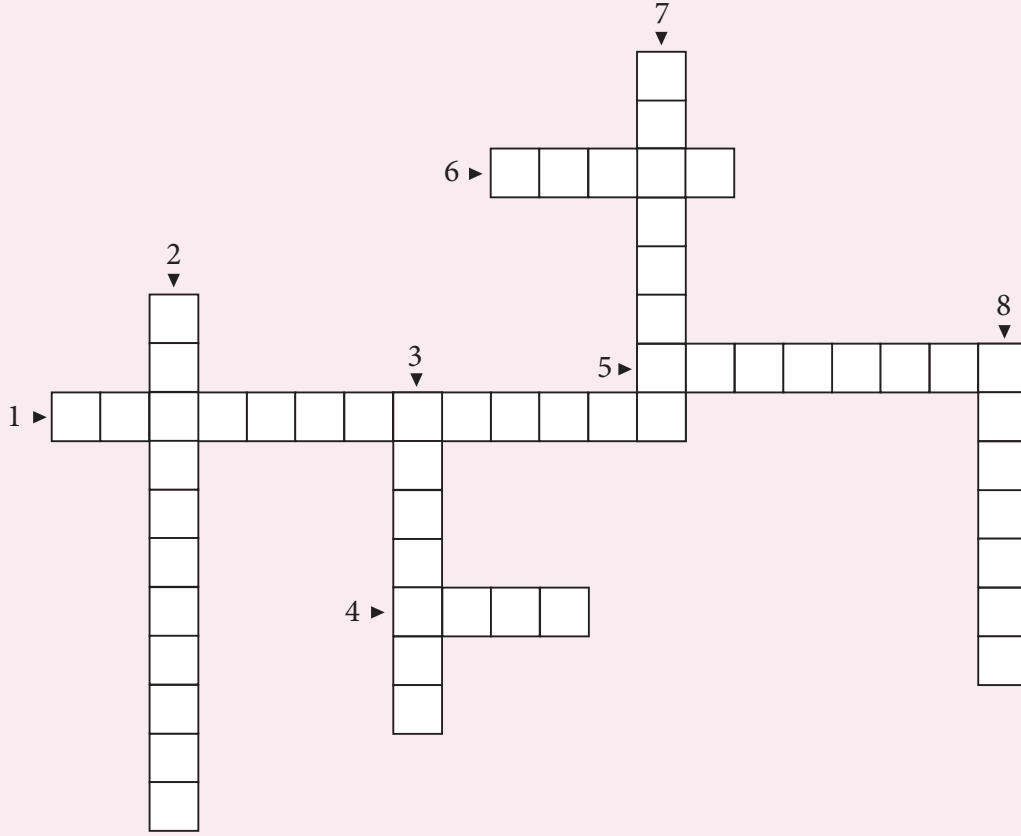
ALİŞTIRMA

Franz Wohlfahrt
Op.45, No.8

Musical score for Aliştirma by Franz Wohlfahrt, measures 1-26. The score is in 3/4 time, key of B-flat major. It features a single melodic line on a treble clef staff. The tempo is Largo. The score includes various musical notations such as slurs, ties, and dynamic markings (p, f, mf). The instruction "by her bir nota için" is written below the staff at measure 26.

Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

SORULAR

1. Basit makamlardan biri
2. Kürdi makamının yedeni
3. Altı ve yedinci derecesi tizleşen minör dizi
4. Sekiz sıralı sestten oluşan nota grubu
5. Fa diyez değiştirici işaret alan majör dizi
6. (P) nüans teriminin açılımı
7. Viyolada en kalın nota
8. Fa majör dizinin ilgili minörü

Aşağıdaki verilen ifadelerden doğru veya yanlış oluşlarına göre “√” ile işaretleyiniz.

1. Sol majör dizi, fa diyez ve do diyez değiştirici işareti alır. D ☐ Y ☐
2. Buselik makamı donanımında, değiştirici işaret almaz. D ☐ Y ☐
3. Buselik makamının güçlüsü neva perdesidir. D ☐ Y ☐
4. Kürdi makamı bileşik makamlar grubuna dâhildir. D ☐ Y ☐
5. Re minör dizi, si bemol değiştirici işaret alır. D ☐ Y ☐

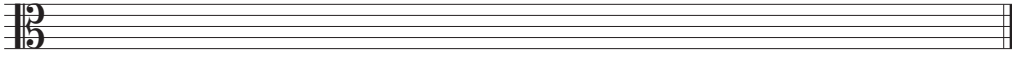
Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun kelimeyi yazınız.

sibemol, nim zirgüle, dizinin armonik, basit makam, rast

6. Mi minör dizisinde 7. sesin diyez almasının nedeniolmasıdır.
7. Kürdi makamının yedeni.....perdesidir.
8. Kürdi makamıdizidir.
9. Fa majör ve re minör diziler.....değiştirici işareti alır.
10. Buselik makamının yedeni.....perdesidir.

Aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

11. Minör diziler kaç a ayrılır? Açıklayınız.
12. Dağarcıkta yer alan alıştırma ve eserlerin eşlikli çalınmasının ne gibi faydaları vardır?
13. Sol majör dizi nedir? Açıklayınız.
14. Mi minör dizi nedir? Kaç a ayrılır? Açıklayınız.
15. La minör dizisini yazınız.

KONTROL LİSTESİ

“Dizi-Makamlar ve İlgili Dağarcık I ” ünitesindeki “Sol majör dizi, buselik makamı, mi minör dizi, la minör dizi, kürdi makamı, fa majör dizi ve re minör dizi ” konularındaki becerilerini değerlendirmek amacıyla aşağıdaki ifadelerin öğrenci tarafından gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini ifadenin karşısında bulunan yeri (✓) ile işaretleyiniz.

SIRA	GÖZLEMLENECEK DAVRANIŞLAR	EVET	HAYIR
1	Sol majör dizisini açıklar.		
2	Sol majör tonunda eserler çalarak dağarcık oluşturur.		
3	Buselik makamını açıklar.		
4	Buselik makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.		
5	Mi minör dizisini açıklar.		
6	Mi minör dizisinde re diyezi de kullanarak dağarcık oluşturur.		
7	La minör dizisini açıklar.		
8	La minör tonunda eserler çalarak dağarcık oluşturur.		
9	Kürdi makamını açıklar.		
10	Kürdi makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.		
11	Fa majör dizisini açıklar.		
12	La telinde 1. pozisyonda 4. parmağı uzatarak kullanır.		
13	Fa majör tonunda eserler çalarak dağarcık oluşturur.		
14	Re minör dizisini açıklar.		
15	Re minör tonunda eserler çalarak dağarcık oluşturur.		

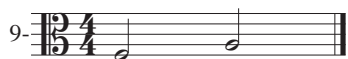
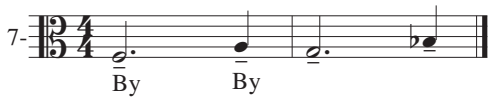
YAZ ÇALIŞMASI

Berta Volmer

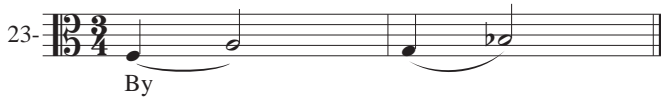
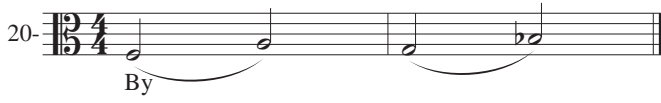
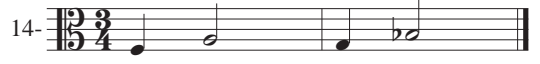

Açıklama

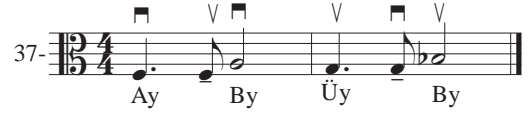
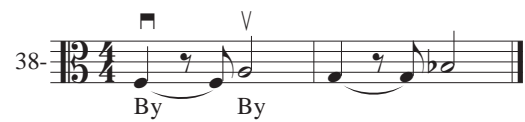
Berta Volmer alıştırma 84 değişik yay şekliyle yazılmıştır. Yukarıda verilen bu alıştırma, öğrendiğimiz yay tekniklerine uygun olarak seçtiğimiz 40 çeşit yay şekliyle çalışınız. Diğer yay şekilleri 10. Sınıf düzeyinde işlenecektir.

YAZ ÇALIŞMASI

YAZ ÇALIŞMASI

YAZ ÇALIŞMASI

(with octave adjustments)

CONCERTO IN E MINOR originally in b minor

I

Oskar Rieding, Op. 35

Allegro moderato

Viola or Cello

Piano

mf

f

5

mf

5

p

10

f

mf

10

mf

p

15

15

mf

20

mf

20

mf

YAZ ÇALIŞMASI

24

24

f *p*

29

29

f *mf*

34

34

f *risoluto*

8vb (lôco)

39

39

mf

44

44

f

YAZ ÇALIŞMASI

48

mf

48

mf

52

f

52

55

f

55

f

58

f

58

61

mf

61

mf

p

- 4 -

YAZ ÇALIŞMASI

65

65

69

69

73

73

77

77

81

81

- 5 -

YAZ ÇALIŞMASI

26 *mf*

26 *p*

30 *f*

30 *mf*

34 *a tempo*

34 *rit.*

34 *p*

34 *a tempo*

34 *p*

39 *mf*

39 *mf*

44 *p*

44 *mf*

44 *molto rit.*

44 *molto rit.*

44 *p (segue)*

YAZ ÇALIŞMASI

III

Allegro moderato

Piano

f *ff*

mf *f* *p* *mf*

** Lower octave optional between asterisks.*

mf *f* *mf* *p*

** Lower octave optional between asterisks.*

mf *f* *mf* *p*

** Lower octave optional between asterisks.*

YAZ ÇALIŞMASI

YAZ ÇALIŞMASI

43 *mf* *f*

43 *p* *mf*

* Lower octave optional between asterisks.

48 *f* *mf* *p*

48 *mf*

* Lower octave optional between asterisks.

53 *rit.* *meno mosso* *mf* *espressivo*

53 *f* *rit.* *meno mosso* *p*

58 *f* *mf*

58 *mf*

64 *mf* *p*

64 *p*

3 3 3 3

YAZ ÇALIŞMASI

CEVAP ANAHTARI

1. ÜNİTE: 1-D 2-Y 3-D

4- Sinekeman 5- II. Mahmut

6- C 7- E

2. ÜNİTE: 1-D 2-Y 3-D 4-D 5-Y

3. ÜNİTE: 1-D 2-Y 3-Y 4-D 5-D 6-Y

7-1. durumda, 2. durumda

8- Do teli, Sol teli

4. ÜNİTE: 1- Detache 2- Legato

3- C 4- E

5. ÜNİTE: 1-Y 2-D 3-Y 4-Y 5-D

6- dizinin armonik 7- rast

8- basit makam 9- sibemol

10- nim zigüle

11- C 12- E

BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

1. BUSELİK MAKAMI

2. RAST PERDESİ

3. MELODİK

4. DİZİ

5. SOL MAJÖR

6. PIANO

7. DO NOTASI

8. RE MİNÖR

SÖZLÜK

A

- allegretto** : Allegrodan daha yavaş anlamına gelir. Metronom değeri "104-120" dir.
- allegro** : İtalyanca "neşeli" anlamına gelir. Eserin hızlı çalınacağını gösterir. Metronom değeri "120-168" dir.
- allegro moderato** : Orta derecede neşeli ve çabuk.
- allegro con fouco** : Çabuk ve ateşli.
- andante** : Ağırca, ağıra yakın anlamındadır. Metronom değeri "76-108" dir.
- aralık** : İki nota arasındaki ses yüksekliği.
- arpej** : Bir dizinin akorlarını oluşturan notaların birbiri ardına tek tek çalınması.
- a tempo** : Yeniden önceki tempoya dönüş.

B

- bemol (b)** : Önüne konulduğu notayı yarım ses kalınlaştıran ses değiştirici işaret.
- boş tel** : Herhangi bir parmağın basılı olmadığı tel. Açık tel.
- bourree (bure)** : Bir vuruşluk eksik ölçüyle başlayan 2/4 veya 4/4 ölçü sayılı, canlı ve neşeli Fransız dans müziği.

Ç

- çeşitleme** : Variation. Bir temanın, bir düşüncenin ritim ve melodi değişiklikleriyle tekrarlanması.

D

- d.c. al fine** : En başa dön ve "fine" yazan yerde bitir.
- diyez (#)** : Önüne geldiği notayı yarım ses incelten (tizleştiren) işaret.
- dizi** : Latince kökenli olup "scala" sözcüğünün karşılığıdır. Müzikte sekiz sesin ardına gelmesi oluşmuştur.
- dolu tel** : Bir veya daha çok parmağın tele basılı olduğu durum. Kapalı tel.
- duetto (duet)** : İki ses için yapıt. İkili.

E

- ekslibris** : (Orjinal adı Ex libris) Kitapseverlerin kitaplarının iç kapağına yapıştırdıkları üzerinde adlarının ve değişik konularda resimlerin yer aldığı küçük boyutlu baskı resimlerdir. Kitabın kartviziti ya da tapusu da denebilir.
- espressivo** : Anlamlı, duygulu, ifadeli ve etkili.
- estudio** : Çalışma.
- etüt** : Çalışma, alıştırma parçası, egzersiz.

F

- fine** : Son.
- folk song** : Halk şarkısı.
- forte (f)** : Kuvvetli.

H

- halay** : Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu, İç Anadolu, Orta Karadeniz ve Çukurova bölgesinde oynanan halk oyunlarının genel ismidir.

K

- konçerto** : Solo çalgı ve orkestra için bestelenmiş müzik eseri.

L

- lively** : Canlı.

SÖZLÜK

M

- majör dizi** : Sözlük anlamı daha büyük. Sıralaması iki tam bir yarım üç tam bir yarım şeklinde olan dizidir.
- makam** : Türk müziğinde dizinin işleniş biçimine makam denir. Makamın kendine has özellikleri vardır. Bir makamı tanımlayan durak, seyir, dizi, güçlü, yeden ve donanım gibi özellikleri vardır.
- menuet (menüet-minuet)** : 3/4 lük, orta hızda küçük adımlarla oynanan bir Fransız dansıdır.
- mezzoforte (mf)** : Orta kuvvetle
- mezzo piano (mp)** : Orta hafiflikte
- minör dizi** : Sözlük anlamı daha küçük. Bir tam bir yarım iki tam bir yarım iki tam sesin sıralanmasıyla oluşur.
- moderato** : İtalyanca "orta hız" demektir. Metronom değeri "108-120" dir.

N

- nim sofyan** : İki zamanlı, iki zamanlı basit bir usûldür.

O

- oktav** : Sekizli aralık.

P

- piano (p)** : Hafif

R

- rondo** : Ana temanın sonraki temalar arsında tekrarlanmasıyla oluşan dans müziği formu.

S

- senfoni** : Sonat formundaki büyük orkestra yapıtı.
- study** : Çalışma.

T

- tema** : Bir müzik yapıtını oluşturan ana motif.
- traditional** : Geleneksel.
- tril (tr)** : Esas notanın bir üst ses ile notanın süresi boyunca hızlı bir şekilde işlemesidir. Tril esas nota ile başlar; ancak çarpma işareti varsa veya trilin yer aldığı esas nota tekrarlanıyorsa üstten başlar.

V

- vielle** : Telli çalgıların eski adı.

KAYNAKÇA

- Allen, M., Gillespie, R. & Hayes, P.T. (1994). *Essential Elements for Strings: A Comprehensive String Method. Viola Book One*. Minnesota: Hal Leonard Corporation.
- Applebaum, S. (1988). *Belwin Course for Strings. String Builder. A String Class Method in Three Books. Viola Book One*. New York: Belwin-Mills Publishing Corp. (İlk baskı 1960).
- Bartha, F. (Ed.) (1997). *Viola Music for Beginners*. Budapest: Editio Musica.
- Blay, G. (Ed.) (1905). *Franz Wohlfahrt Op45. Sixty Studies for the Violin*. New York: G. Schirmer, Inc.
- Classens, H. (1969). *L'alto Classique. Collection En Trois Recueils Gradues Choix, Transcriptions Et Harmonisations. Recueil A*. Editions M. Paris: Combre.
- Classens, H. (1973). *L'alto Classique. Collection En Trois Recueils Gradues Choix, Transcriptions Et Harmonisations. Recueil B*. Editions M. Paris: Combre.
- Crickboom, M. (1923). *The Violin: Theory and Practice in 5 Books*. J. Sears (Çev.). Brussels : Schott Frères.
- Crickboom, M. (1929). *Violinschule I, Schott Freres Editeurs, Bruxelles*.
- Çelebioğlu, E. (2008). *Müzik Kuramı*. Bizim Kitaplar Yayınevi, İstanbul.
- Demir, A. (2005). *Geleneksel Türk Sanat Müziği Solfej ve Nazariyatı 1*. Sade Matbaacılık ve Grafik, İzmir.
- Isaac, M. J. & Lewis, R. C. (Ed.) (1938). *Wohlfahrt Foundation Studies for the Viola, Book 1*. New York: Carl Fischer, LLC.
- Kinsey, H. (1991). *Elementary Progressive Studies. Set I*. London: Associated Board of the Royal Schools of Music (ABRSM) Publishing.
- Nacakçı, Z. (2007). *Halk Ezgilerine Dayalı Viyola Albümü*. Feryal Matbaacılık, Ankara.
- Özgür, Ü., Aydoğan S. (2015). *Gelenekten Geleceğe Makamsal Türk Müziği*. Arkadaş Yayınevi, Ankara.
- Sevgi, A., Tuğcular, E. (2013). *Halk Ezgileriyle Solfej*. Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara.
- Sevsay, E. (2015). *Orkestrasyon, Çalgılama ve Orkestralama Sanatı*. Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- Suzuki, S. (1981). *Suzuki Viola School. Viola Part. Volume 1*. New Jersey: Summy Birchard Inc.
- Tanrıverdi, A. (2013). *Viyola Metodu 1*, İşbilen Yayınları, Ankara.
- Tarman, S. (2011). *Doğumunun 130. Yılında Atatürk ve Müzik*. Müzik Eğitimi Yayınları. Ankara
- Uluç, M. Ö. (2002). *Müzik İşaretleri ve Terimleri Sözlüğü*. Yurtrenkleri Yayınevi, Ankara.
- Volmer, B. (1985). *Bratschenschule. Band I*. German Edition. Germany: Schott.
- Wilkinson, M. & Hart, K. (1992). *First Repertoire for Viola - Book Two*. London: Faber Music Ltd.
- Türkçe Sözlük. (2005). TDK Yayınları, Ankara
- Yazım Kılavuzu. (2005). TDK Yayınları, Ankara

GÖRSEL KAYNAKÇA

- Görsel 1. <http://www.giottodibondone.org/No.-12-Scenes-from-the-Life-of-the-Virgin--6.-Wedding-Procession-1304-06.html> Erişim tarihi ve saati: 13.02.2017 10.35
- Görsel 2. Komisyon tarafından hazırlanmıştır.
- Görsel 3. <http://pomnipro.ru/memorypage75121/biography> Erişim tarihi ve saati: 13.02.2017 10.55
- Görsel 4. <http://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b84344290> Erişim tarihi ve saati: 13.02.2017 11.05
- Görsel 5. Id 33047229 dreamstime Erişim tarihi ve saati: 13.02.2017 14.05
- Görsel 6. <https://static1.squarespace.com/static/550ba261e4b0215d222516fe/t/551ec8a2e4b09619c3ae5c54/1428080823524/Violin+Shoulder+Rest.jpg?format=1500w> Erişim tarihi ve saati: 14.02.2017 23.32
- Görsel 7, 8, 9. Komisyon tarafından bu kitap için hazırlanmıştır.
- Görsel 10. Komisyon tarafından bu kitap için hazırlanmıştır.
- Görsel 11. Id 23352387 dreamstime Erişim tarihi ve saati: 14.02.2017 14.45
- Görsel 12. Ekslibris, Emre ŞENGÜN (OMÜ Uzaktan Eğitim Merkezi Müdürlüğü-Uzman)
- Görsel 13. Komisyon tarafından bu kitap için hazırlanmıştır.
- Görsel 14. Ekslibris, Emre ŞENGÜN (OMÜ Uzaktan Eğitim Merkezi Müdürlüğü-Uzman)
- Görsel 15. Komisyon tarafından bu kitap için hazırlanmıştır.
- Görsel 16. Ekslibris, Emre ŞENGÜN (OMÜ Uzaktan Eğitim Merkezi Müdürlüğü-Uzman)
- Görsel 17. Komisyon tarafından bu kitap için hazırlanmıştır.
- Görsel 18. Komisyon tarafından bu kitap için hazırlanmıştır.
- Görsel 19. Samsun Kent Orkestrası
- Görsel 20. Erzurum Yakutiye Güzel Sanatlar Lisesi
- Görsel 21. Komisyon tarafından bu kitap için hazırlanmıştır.
- Görsel 22. Samsun İlkadım Güzel Sanatlar Lisesi
- Görsel 23. Samsun İlkadım Güzel Sanatlar Lisesi
- Görsel 24. Ekslibris, Emre ŞENGÜN (OMÜ Uzaktan Eğitim Merkezi Müdürlüğü-Uzman)
- Görsel 25. http://www.leichtlaufen.de/wp-content/uploads/2012/07/Metronome622823_17190502.jpg Erişim tarihi ve saati: 21.03.2017 10.42
- Görsel 26. Komisyon tarafından bu kitap için hazırlanmıştır.
- Görsel 27. Samsun İlkadım Güzel Sanatlar Lisesi
- Görsel 28. Ekslibris, Emre ŞENGÜN (OMÜ Uzaktan Eğitim Merkezi Müdürlüğü-Uzman)
- Görsel 29. Erzurum Yakutiye Güzel Sanatlar Lisesi
- Görsel 30. Trabzon Akçaabat Güzel Sanatlar Lisesi
- Görsel 31. Samsun Kent Orkestrası
- Görsel 32. Samsun İlkadım Güzel Sanatlar Lisesi
- Görsel 33. Adana Çukurova Güzel Sanatlar Lisesi
- Görsel 34. Samsun İlkadım Güzel Sanatlar Lisesi
- Görsel 35. Trabzon Akçaabat Güzel Sanatlar Lisesi
- Görsel 36. Trabzon Akçaabat Güzel Sanatlar Lisesi
- Görsel 37. Ekslibris, Emre ŞENGÜN (OMÜ Uzaktan Eğitim Merkezi Müdürlüğü-Uzman)
- Görsel 38. Samsun İlkadım Güzel Sanatlar Lisesi
- Görsel 39. Adana Çukurova Güzel Sanatlar Lisesi
- Görsel 40. Adana Çukurova Güzel Sanatlar Lisesi
- Görsel 41. Ordu - Altınordu - Penbe - İzzet Şahin Güzel Sanatlar Lisesi

İŞARET ve KISALTMALAR

□	: Çekerek
∨	: İterek
By	: Bütün Yay
Üy	: Üst Yarı
Ay	: Alt yarı
Oy (O, Ort.)	: Orta yay
,	: Nefes
[]	: Parmak tutma
()	: Bağ
(.)	: Uzatki (puandorg)
A	: La
B	: Si
C	: Do
D	: Re
E	: Mi
F	: Fa
G	: Sol
0	: Boş tel, açık tel.
1	: Birinci parmak (işaret parmağı)
2	: İkinci parmak (orta parmak)
3	: Üçüncü parmak (yüzük parmağı)
4	: Dördüncü parmak (serçe parmağı)
Rit.	: Ritardando (ağırlaşarak)
Poco rit.	: poco ritardando (biraz daha ağırlaşarak)
Dim.	: Diminuendo (sesi gittikçe hafifleterek)
Molto: Çok	
Poco	: Az
≡	(Crescendo) : Sesi gittikçe kuvvetlendirerek.
≡	(Decrescendo): Sesi gittikçe hafifleterek.